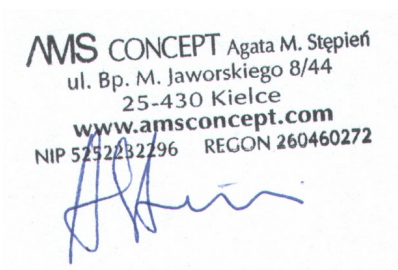

Wójt Gminy Dobre

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DO PROJEKTU STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DOBRE

Kierujący zespołem
Agata Stępień

Zespół autorski
Małgorzata Denis
Sylwia Grzywacz
Anna Pustowska

DOBRE, MAJ 2021

Spis treści

I. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.

1.1. Podstawa prawna i zakres opracowania

1.2. Cel opracowania prognozy

1.3. Powiązania projektowanego dokumentu z innymi dokumentami i opracowaniami.

II. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.

III. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

3.1. Położenie geograficzne i administracyjne

3.2. Budowa geologiczna

3.3 Rzeźba terenu

3.4 Wody powierzchniowe i podziemne

3.5. Klimat

3.6. Gleby

3.7. Obszarowe formy ochrony przyrody (fauna i flora)

3.8 Krajobraz i korytarze ekologiczne

IV. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

V. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.

VI. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.

6.1. Zagrożenie powodzią

6.2. Ujęcia wody i strefy ochronne

6.3. Problemy związane z hałasem

6.4. Wpływ na krajobraz

6.5. Problemy ochrony powietrza i klimatu

VII. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakie te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

VIII Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru oraz na środowisko a także na pozostałe elementy i komponenty środowiska.

8.1. Oddziaływanie na ludzi

8.2. Oddziaływanie na gospodarkę wodną

8.3. Oddziaływanie na powietrze

- 8.4 Oddziaływanie na klimat i adaptacja do zmian klimatu
- 8.5. Oddziaływanie na krajobraz
- 8.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi
- 8.7 Oddziaływanie na gleby
- 8.8. Wpływ ustaleń projektu studium gminy Dobrze na formy ochrony przyrody
- 8.9. Wpływ ustaleń projektu studium gminy Dobrze na różnorodność biologiczną
- 8.10 Wpływ ustaleń projektu studium gminy Dobrze na florę i faunę
- 8.11 Problematyka terenów eksploatacji złóż
- 8.12 Problematyka gospodarowania odpadami
- 8.13 Problematyka instalacji odnawialnych źródeł energii

IX. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

X. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

XI. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

XII. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

XIII. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

XIV. Wykorzystane materiały.

I. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.

1.1. Podstawa prawna i zakres opracowania.

Prognozę oddziaływania na środowisko do projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrze wykonano zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
  - różnorodność biologiczną,
  - ludzi,
  - zwierzęta,
  - rośliny,
  - wodę,
  - powietrze,
  - powierzchnię ziemi,
  - krajobraz,
  - klimat,
  - zasoby naturalne,
  - zabytki,
  - dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobre został uzgodniony przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie pismem z dnia 26.08.2019 r. znak: WOOŚ-III.411.184.2019.MM;
- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Mińsku Mazowieckim pismem z dnia 06.08.2019 r. znak: ZN.4500.9.2019;

Prognoza jest opracowana według wymagań ustawy o oś i powyższych uzgodnień stosownych organów.

Zakres terytorialny projektu Studium, a tym samym zakres analiz przedstawionych w prognozie obejmuje gminę Dobre w granicach administracyjnych. Ponadto, analizie poddano potencjalne oddziaływania realizacji projektu Studium poza granice administracyjne oraz uwzględniono możliwe oddziaływania z gmin sąsiednich po weryfikacji dokumentów planistycznych i strategicznych obowiązujących w sąsiednich jednostkach administracyjnych.

Studium sporządzenie jest na podstawie uchwały nr VI/53/19 Rady Gminy Dobre z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobre”

Przystąpienie do opracowania Studium podyktowane jest następującymi uwarunkowaniami:

- wnioskami osób fizycznych i podmiotów gospodarczych o zmianę sposobu dotychczasowego zagospodarowania,
- zmianami w przepisach prawa dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego,
- dostosowaniem gminnego Studium do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego,
- zmianami sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie Dobre.

1.2. Cel opracowania prognozy

Przedmiotem projektu studium jest uporządkowanie polityki przestrzennej gminy Dobre oraz stworzenie warunków do dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy poprzez uporządkowanie już istniejącej tkanki osadniczej oraz poprzez przeznaczenie nowych terenów w wybranych jednostkach osadniczych pod nowy sposób zagospodarowania przy uwzględnieniu zasobów środowiska i ochrony przyrody.

W związku z faktem, że przedmiotem oceny jest projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobre – czyli dokument obejmujący swoim zasięgiem gminę wiejską o średniej wielkości, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko są opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia

szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko do projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobre jest identyfikacja i przewidywanie oddziaływania realizacji ustaleń studium na środowisko geograficzne gminy Dobre w tym ludzi oraz tereny cenne przyrodniczo występujące na terenie gminy.

Prognoza zawiera opis środowiska oraz przewidywane jego zmiany spowodowane oddziaływaniem wprowadzanych do niego nowych czynników oraz określa możliwości i zasady ograniczenia potencjalnych znaczących oddziaływań na środowisko, związanych z realizacją postanowień dokumentu. Ocena proponowanego zagospodarowania oparta jest na konieczności utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska.

1.3. Powiązania projektowanego dokumentu z innymi dokumentami i opracowaniami.

Projektowany dokument ma powiązania z następującymi dokumentami i materiałami:

- Opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym na potrzeby Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobre,
- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego,
- Uchwałą Nr VI/53/19 Rady Gminy Dobre z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobre”,
- Uchwałą Nr XXXI/276/14 Rady Gminy Dobre z dnia 30 maja 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dobre,
- Uchwałą Nr X/89/11 Rady Gminy Dobre z dnia 23 listopada 2011 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dobre,
- Uchwałą Nr VI/35/99 Rady Gminy Dobre z dnia 11 marca 1999 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobre,
- Gminną Ewidencją Zabytków Gminy Dobre,
- Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dobre na lata 2015 – 2020,
- Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Dobre na lata 2017-2023,
- Strategią Rozwoju Gminy Dobre do roku 2020
- Miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Dobre.

II. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodą opisową, obejmującą przedstawienie wpływu, a następnie ocenę stopnia i zakresu oddziaływania na środowisko działań i inwestycji na różnych etapach ich realizacji.

Przygotowanie prognozy obejmowało następujące etapy:

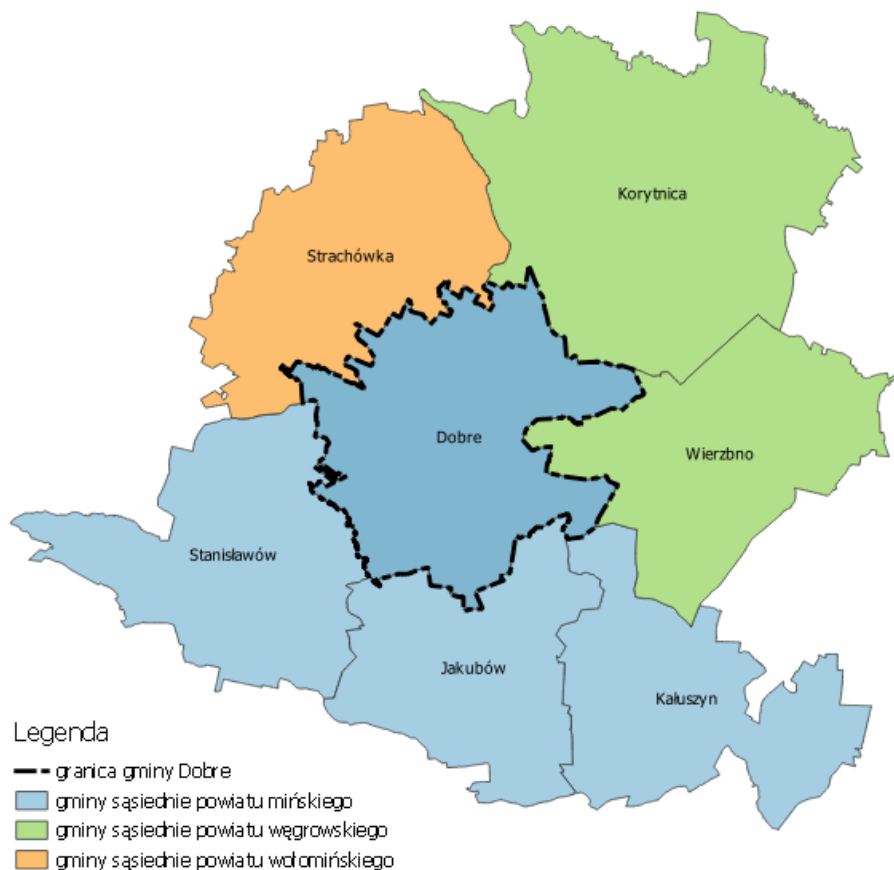
- Etap I – obejmował przegląd dokumentów w tym map tematycznych określających charakterystykę istniejącego stanu zasobów środowiska, uwzględniając w sposób szczególny przewidywane znaczące oddziaływanie oraz obszary prawnie chronione. Analizie poddano także akty prawa lokalnego, krajowego i wspólnotowego z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju pod kątem skutków środowiskowych realizacji przedmiotowego studium.
- Etap II – dokonano analizy i oceny oddziaływań na poszczególne elementy środowiska ze względu na rodzaj i charakter oddziaływań.

Na podstawie oceny dokonano podsumowania pod kątem oddziaływań pozytywnych, negatywnych, bezpośrednich, pośrednich, krótko, średnio i długoterminowych, odwracalnych i nieodwracalnych.

III. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

3.1. Położenie geograficzne i administracyjne.

Gmina Dobre położona jest w centralno-wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie mińskim przy granicy z powiatami wołomińskim i węgrowskim. Od północnego zachodu graniczy z gminą Strachówka w powiecie wołomińskim, od północnego wschodu i wschodu graniczy z gminami Korytnica i Wierzbno w powiecie węgrowskim. Od południowego wschodu graniczy z gminą Kałuszyn, od południa z gminą Jakubów a od zachodu z gminą Stanisławów. Gmina Dobre ma charakter wiejski.

Rysunek 1 Gmina Dobre na tle gmin sąsiednich, źródło: opracowanie własne

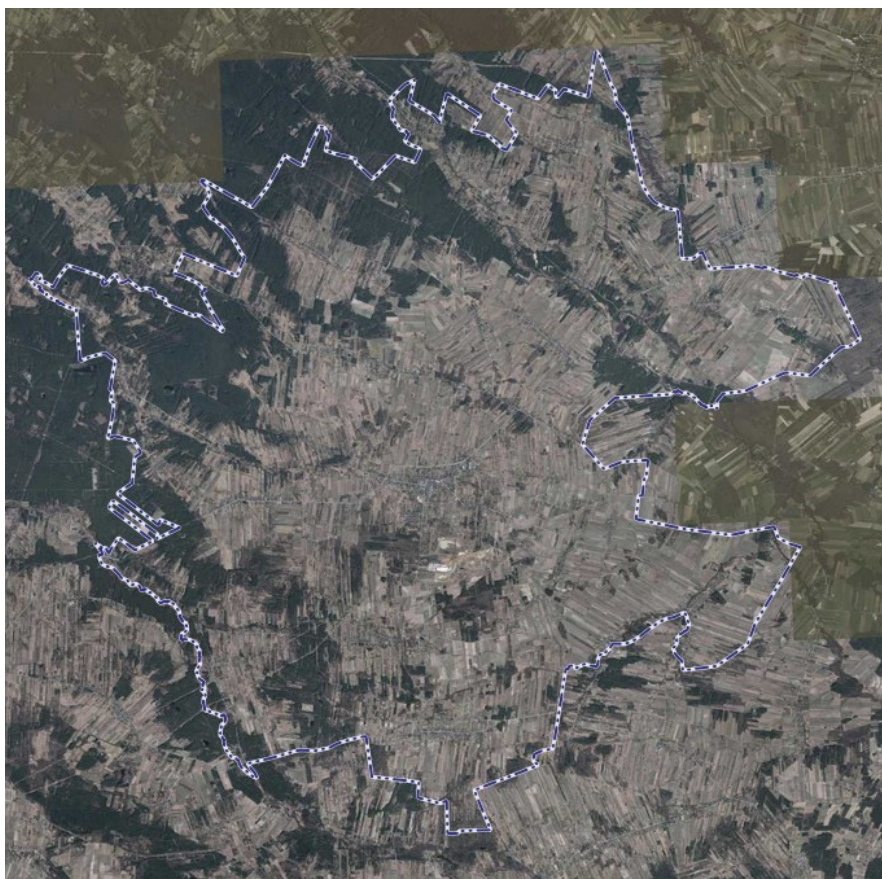
W skład gminy wchodzi 42 sołectwa: Adamów, Antonina, Brzozowica, Czarnocin, Czarnogłów, Dobre I, Dobre II, Dobre III, Duchów, Drop, Gęsianka, Grabniak, Głęboczyca, Jaczewek, Joanin, Kąty Borucza, Kobyłanka, Makówiec Mały, Makówiec Duży, Marcelin, Młęcin, Modecin, Nowa Wieś, Osęczyzna, Poręby Stare, Poręby Nowe, Pokrzywnik, Radoszyna, Rakówiec, Rąbierz Kolonia, Ruda Pniewnik, Rudno, Rudzienko, Rynia, Sąchocin, Sołki, Świdrów, Walentów, Wólka Czarnogłowska, Wólka Kokosia, Wólka Kobyłańska oraz Wólka Młęcka.

Pod względem fizyczno - geograficznym wg klasyfikacji Kondrackiego (2002 r.) gmina Dobre leży w obrębie dwóch mezoregionów: Równina Wołomińska i Wysoczyzna Kałuszyńska, oraz w obrębie dwóch makroregionów: Nizina Środkowomazowiecka, Nizina Południowopodlaska.

Na terenie gminy Dobre zlokalizowane są elementy ponadlokalnej sieci transportowej:

- Droga krajowa nr 50 relacji Ciechanów - Płońsk - Wyszogród - Sochaczew - Żyrardów - Mszczonów - Grójec - Góra Kalwaria - Kołbiel - Mińsk Mazowiecki - Łochów - Ostrów Mazowiecka.
- Droga wojewódzka nr 637 relacji Warszawa - Okuniew - Stanisławów - Dobre - Liw – Węgrów.

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. gminę Dobre zamieszkiwało 6 004 osoby.

Rysunek 2: Ortofotomapa gminy Dobre, źródło: dobre.e-mapa.net

3.2. Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym obszar gminy Dobre zlokalizowany jest w obrębie Niecki Warszawskiej, stanowiącej część Synklinorium Brzeźnego. Niecka Warszawska należy do słabo urozmaiconych obszarów, które pozostają mocno sfałdowane w części północnej oraz mało niesfałdowane w części południowej, a jej obszar poprzecinany jest przez rozwiniętą sieć rzeczną. Obszar Niecki Warszawskiej budują głównie utwory trzecio- i czwartorzędowe.

Rolę w kształtowaniu rzeźby terenu w granicach gminy Dobre miało Zlodowacenie Środkowopolskie w stadiale zlodowacenia Warty. Obszar Gminy budują przede wszystkim utwory pochodzenia wodnolodowcowego i lodowcowego, miejscami fluwialnego, tj.: piaski i żwiry sandrowe, piaski i żwiry stożków napływowych, piaski eoliczne, lokalnie w wydmach oraz gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe.

Na terenie gminy Dobre występuje siedemnaście udokumentowanych złóż kopalin, z czego pięć udokumentowanych złóż kopalin: Drop (KN 3823), Drop, Taduszów, Taduszów I, Makówiec Duży zostało skreślone z bilansu złóż. Złóża aktualnie widniejące w krajowym bilansie zasobów na terenie Gminy zlokalizowane są m.in.w miejscowościach: Dobre, Walentów, Rąbierz Kolonia, Antonina, Drop, Makówiec Duży. Występujące tu kopaliny to: złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej i kruszywa naturalne.

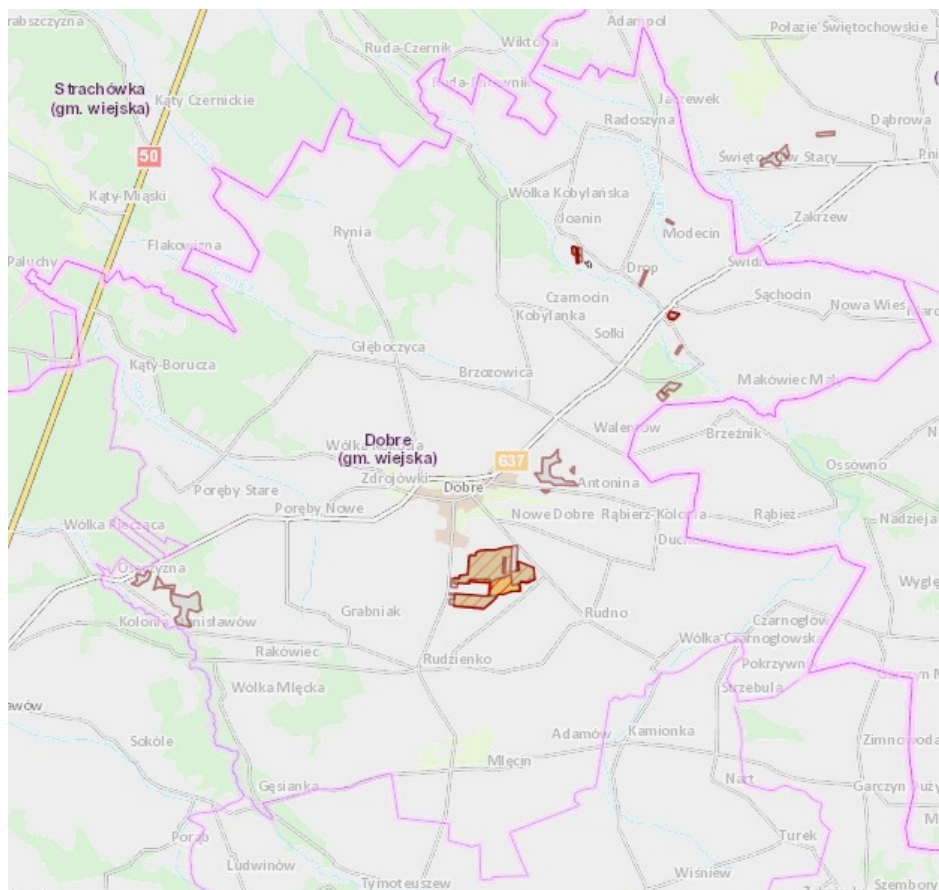
Złóża surowców ilastych ceramiki budowlanej zostało udokumentowane w złożach:

- 1) Dobre o powierzchni 16,027 ha, złożo rozpoznane wstępnie, zatwierdzone decyzją nr KZK/012/M/5131/85/87 wg stanu na 1986-03-31;
- 2) Osęczyzna o powierzchni 24,875 ha, zatwierdzone decyzją nr KZK/012/M/5140/86 wg stanu na 1986-03-31;
- 3) Taduszów Rudzienko o powierzchni 72,300 ha, złożo zagospodarowane, zatwierdzone decyzją nr PŚ-II.7427.70.2011.KK wg stanu na 2010-12-31.

Kruszywo naturalne zostało udokumentowane w złożach:

- 1) Dobre I o powierzchni 1,041 ha, eksploatacja złoża zaniechana, złożo zatwierdzone decyzją nr OR 7511/5/2003 wg stanu na 2006-12-31;
- 2) Drop I o powierzchni 0,790 ha, złożo zagospodarowane, zatwierdzone decyzją nr WS.6528.2.2019 wg stanu na 2018-12-31;
- 3) Drop II o powierzchni 1,249 ha, złożo rozpoznane szczegółowo, zatwierdzone decyzją nr OR 7511/4/2005 wg stanu na 2005-12-31;
- 4) Drop III o powierzchni 1,372 ha, złożo rozpoznane szczegółowo, zatwierdzone decyzją nr WS.6528.16.2019 wg stanu na 2018-12-31;
- 5) Makówiec Duży o powierzchni 0,560 ha, eksploatacja złoża zaniechana, zatwierdzone decyzją nr GT-IV-8513/4/83 wg stanu na 1983-02-01;
- 6) Makówiec Duży 1 o powierzchni 1,352 ha, złożo eksploatowane okresowo, zatwierdzone decyzją nr GL.7510/1/2009 wg stanu na 2008-12-31;
- 7) Makówiec Duży 2 o powierzchni 1,868 ha, eksploatacja złoża zaniechana, zatwierdzone decyzją nr WS.6528.4.2011 wg stanu na 2011-03-17;
- 8) Makówiec Duży III o powierzchni 3,349 ha, złożo rozpoznane szczegółowo, zatwierdzone decyzją nr PŚ-II.7427.62.2014 wg stanu na 2013-12-31;
- 9) Makówiec Mały o powierzchni 0,836 ha, złożo rozpoznane szczegółowo, zatwierdzone decyzją nr WS 7511/2/2007 wg stanu na 2006-12-31;
- 10) Modecin o powierzchni 0,559 ha, złożo rozpoznane szczegółowo, zatwierdzone decyzją nr GL.6528.1.2011 wg stanu na 2010-12-31.

W granicach gminy Dobre zgodnie z Mapą geośrodowiskową stwierdzono występowanie obszarów perspektywicznych złóż piasku.

Rysunek 3: Złóża, obszary i tereny górnicze na terenie gminy Dobrze, źródło: Geoportal

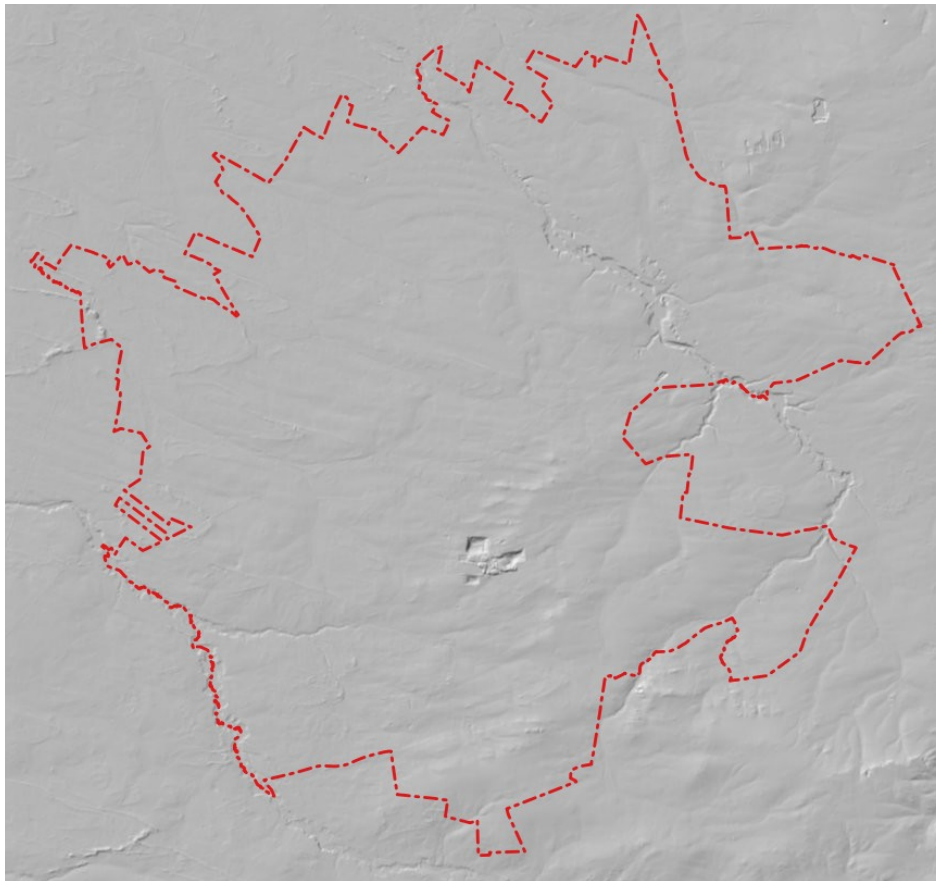
3.3 Rzeźba terenu

Rzeźba terenu na obszarze gminy Dobrze jest zróżnicowana. Związana jest z zasięgiem występowania zlodowaceń Środkowopolskich, w obrębie zlodowacenia Warty. Rzeźba terenu Gminy została ukształtowana głównie w wyniku działania procesów fluwialnych, fluwioglacjalnych, denudacyjnych i eolicznych.

Gmina według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski znajduje się w granicach dwóch mezoregionów: Równiny Wołomińskiej (318.78) i Wysoczyzny Kałuszyńskiej (318.92), zlokalizowanych w makroregionie Niziny Środkowomazowieckiej i Niziny Południowopodlaskiej w podprovincji Niziny Środkowopolskich prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego.

Równinę Wołomińską tworzą głównie równiny sandrowe niższe oraz fragmenty wysoczyzny morenowej płaskiej. Równiny sandrowe ukształtowane zostały w wyniku akumulacji wód roztopowych topniejącego lodowca oraz brył martwego lodu. Ich wytopienie spowodowało powstanie obniżeń jeziornych, które z czasem zaniknęły tworząc torfowiska. Równina poprzecinana jest przez dopływy Narwi i Bugu – rzeki Rządzczy, Boruczy i Osownicy. Maksymalna wysokość terenu wynosi ok. 110 m n.p.m.

Obszar Wysoczyzny Kałuszyńskiej posiada charakter wysoczyzny morenowej płaskiej i równiny sandrowej. Wysoczyzna morenowa urozmaicona jest przez rzeźby polodowcowe, do których zaliczane są pagórki moren czołowych akumulacyjnych. W południowej części wysoczyzny morenowej, tworzącej Wysoczyznę Kałuszyńską, stwierdzono występowanie ozów i kemów. W obszarze rozpoznano również liczne wydmy i równiny piasków. Z kolei równina sandrowa powstała w wyniku recesji lądolodu została wyraźnie przeobrażona. Teren Wysoczyzny obniża się w kierunku północnym. Maksymalna wysokość terenu wynosi 223,1 m n.p.m, zaś największa deniwelacja osiąga poziom 90 m.

Rysunek 4: Rzeźba terenu gminy Dobro, źródło: Geoportal

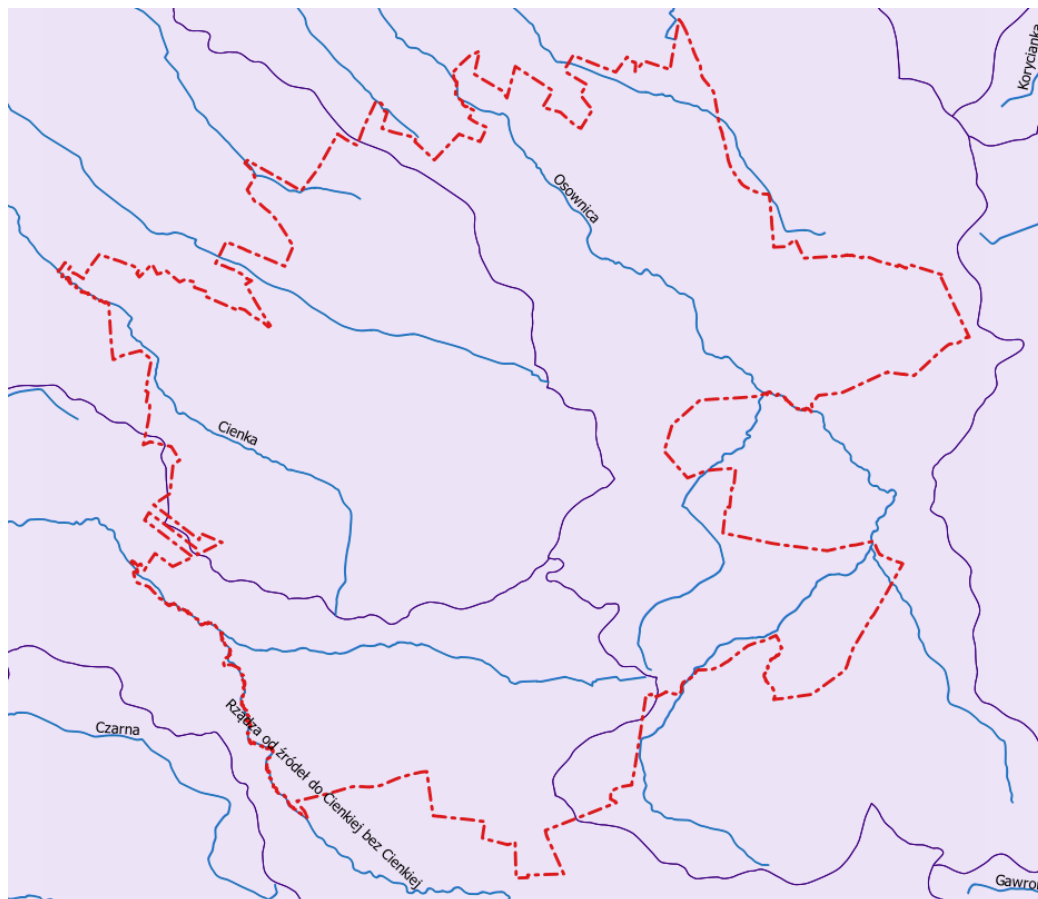
3.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Tabela 1. Zestawienie JCWP w gminie Dobrze na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Nazwa JCWP	Kod JCWP	Typ abiotyczny	Status	Stan/potencjał ekologiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Ewentualne odstępstwa	Cele środowiskowe
Cienka	RW2000172671689	17	Naturalna	Słaby	Zagrożony	Nie	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego, osiągnięcie dobrego stanu chemicznego
Osownica	RW200017266889	17	Naturalna	Umiarkowany	Zagrożony	Nie	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego, utrzymanie dobrego stanu chemicznego
Rządza od źródeł Cienkiej bez Cienkiej	RW200017267167	17	Naturalna	Poniżej dobrego	Zagrożony	Nie	Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego, osiągnięcie dobrego stanu chemicznego

Jak wynika z powyższego zestawienia stan/potencjał ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy Dobre jest zły i istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych, którymi są dobry stan ekologiczny oraz dobry stan chemiczny. Zaproponowane w projekcie Studium objęcie jak największej liczby odbiorców (indywidualnych i przedsiębiorstwa siecią wodociągowo-kanalizacyjną przyczyni się do ograniczenia indywidualnego poboru wody i niekontrolowanego odprowadzania ścieków do gruntu i wód podziemnych i powierzchniowych. Zakłada się, że realizacja projektu Studium przyczyni się do osiągnięcia celów środowiskowych ustanowionych dla jednolitych części wód powierzchniowych. Z analizy postępowań dotyczących procedur wydawania indywidualnych decyzji środowiskowych, wynika, że organy odpowiedzialne za ochronę środowiska wskazują rozwiązania, które mają nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska wodnego.

Rysunek 5: Jednolite części wód powierzchniowych na terenie gminy Dobre, źródło: geoportal.pl

Obszar gminy Dobre znajduje się w dorzeczu rzeki Narew i podzielony jest na dwa obszary zlewni: północna część gminy Dobre należy do zlewni rzeki Osownica, południowa zaś należy do rzeki Rzędzy. Na terenie gminy występują również mniejsze ciek, tj.: Cienka, Kobyłanka i Boruczanka.

Rzeka Rzędza swoje źródło czerpie na wysokości około 185 m n.p.m.. W górnym biegu dolina rzeczna osiąga szerokość nawet do 700 m. Wschodnią część zlewni rzecznej tworzą zdenudowane wzgórza czołowo - morenowe, przez które przebiega dział wodny. Z kolei zachodnia część kształtuje płaska morena denna, piaszczysta. Część północno - zachodnia zlewni zbudowana jest z piasków zwałowych, miejscami zwymionych. Część południowo - wschodnią pokrywają piaski i żwiry stożków napływowych. Rzeka Rzędza znajduje swoje ujście do zatoki Jeziora Zegrzyńskiego.

Rzeka Osownica swoje źródło znajduje w miejscowości w okolicach Wiśniewa (woj. maz., powiat mławski) na wysokości około 194 m n.p.m. i uchodzi do Liwca (woj. maz., powiat węgrowski) na wysokości

ok. 95 m n.p.m. Osownica w górnym biegu przepływa po utworach nieprzepuszczalnych, w środkowym i dolnym z kolei po żwirach i piaskach.

Na terenie gminy Dobre znajdują się nieliczne zbiorniki wodne o charakterze lokalnym. Stanowią one głównie zbiorniki pochodzenia antropogenicznego. Wody powierzchniowe stojące to głównie stawy hodowlane w gospodarstwach rolnych, zlokalizowane w sąsiedztwie mniejszych cieków, stawy znajdujące się w parkach podworskich, pełniące funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe, i oczka wodne. Największym kompleksem stawów jest zespół we wsi Rudzienko, na południe od miejscowości Dobre, położony w zlewni rzeki Rządzy.

Na terenie gminy Dobre nie stwierdzono występowania zbiorników retencyjnych pełniących funkcje przeciwpożarowe.

Zgodnie z *Programem małej retencji dla Województwa Mazowieckiego* (2008 r.) na terenie gminy Dobre nie są zlokalizowane elementy sieci hydrograficznej wchodzące w skład obiektów małej retencji województwa mazowieckiego.

Gmina Dobre znajduje się w zasięgu następujących Jednolitych Części Wód Powierzchniowych rzecznych: Cienka (RW2000172671689), Osownica (RW200017266889) oraz Rządza od źródeł do Cienkiej bez Cienkiej (RW200017267167).

W granicach Gminy stwierdzono występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, o których mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*. Zgodnie mapami zagrożenia powodziowego w sąsiedztwie głównych rzek gminnych zlokalizowane są obszary szczególnego zagrożenia powodzią, tj.: obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz wysokie i wynosi 10%.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią zlokalizowane są w granicach miejscowości: Wólka Czarnogłowska, Czarnogłów - rz. Osownica oraz Gęsianka, Wólka Młęcka, Rakówiec, Osęczyzna – rz. Rządza.

Ponadto tereny zlokalizowane w sąsiedztwie pozostałych cieków występujących na terenie Gminy mogą być również narażone na okresowe podtopienia.

Wody podziemne

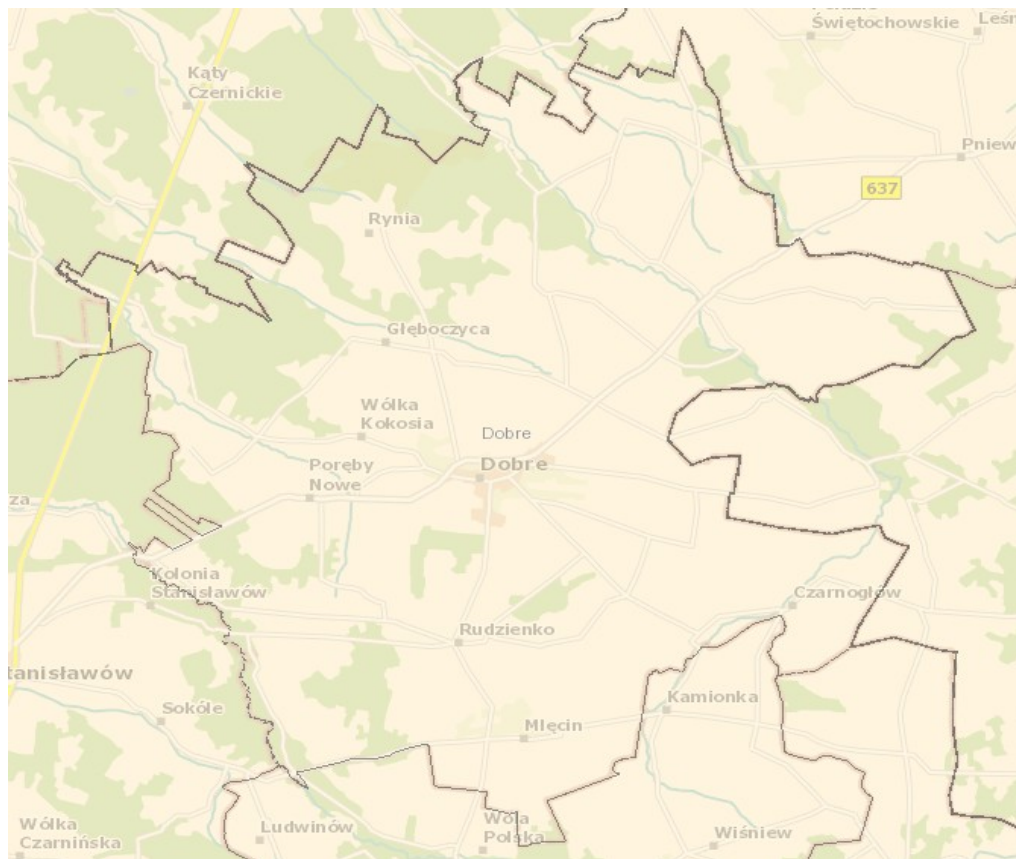
Wody podziemne stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze. Użytkowe poziomy wodonośne na obszarze gminy Dobre związane są głównie z pierwszego poziomu utworów czwartorzędowych.

Według podziału Polski na regiony zwykłych wód podziemnych gmina Dobra położona jest w prowincji północno-kenozoicznej (niżowej) (A), w makroregionie mazowiecko-podlasko-mazurskim (A1), w regionie II niecki mazowieckiej, w podregionie centralnym (warszawskim) (IIb) (wg B. Paczyńskiego).

Obszar gminy Dobre znajduje się w zasięgu jednolitych części wód podziemnych nr 54 (PLGW 2000054) oraz nr 55 (PLGW 2000055). Dla JCWPd nr 54 główną zlewnię wód stanowi Wisła (I) oraz Narew (II), z kolei w granicach JCWPd nr 54 Bug (III). W granicach JCWPd nr 54 występują trzy piętra wodonośne: piętro czwartorzędowe, piętro paleogeńsko-neogeńskie oraz piętro kredowo-paleogeńskie. W ramach JCWPd nr 54 rozpoznano dwa piętra wodonośne: piętro czwartorzędowe oraz piętro paleogeńsko-neogeńskie. W utworach czwartorzędowych główny poziom wodonośny w granicach JCWPd nr 54 znajduje się ok. 0,5-100 m p.p.t., z kolei JCWPd nr 55 położony jest 0-51 m p.p.t. Wydajność potencjalna studni w granicach Gminy waha się od 10 do 70 m³/h.

Żaden z obszarów Jednolitych Części Wód Podziemnych nie jest zagrożony ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych wskazanych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Gmina znajduje się w granicach nieudokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 215 „Subniecka Warszawska” oraz nr 2151 „Subniecka warszawska (część centralna)”, które należą do zbiorników porowych. Średnia głębokość ujęć w granicach GZWP wynosi około 180 m, z kolei zasoby dyspozycyjne wynoszą ok. 250 tys. m³/dobę. W obrębie GZWP nr 215 i GZWP nr 2151 nie wskazano obszarów najwyższej (ONO) i wysokiej (OWO) ochrony wód podziemnych.

Rysunek 6: Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Dobrze źródło: www.pgi.gov.pl

Założenia projektu Studium wpisują się w zasady ochrony GZWP. Projekt Studium nie zakłada lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, oraz szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi. Nie dopuszcza również realizacji inwestycji w których prowadzona może być bezściółkowa hodowla zwierząt. Projekt Studium zakłada zwodociągowanie i skanalizowanie gminy. Wobec powyższego realizacja projektu Studium przyczyni się do respektowania zasad ochrony przedmiotowego GZWP.

Realizacja ustaleń Studium nie naruszy stosunków wodnych na terenie gminy Dobrze.

3.5. Klimat

Pod względem klimatycznym obszar Gminy położony jest w regionie o silnej przewadze wpływów kontynentalnych. Występuje tu duża roczna amplituda powietrza. Obszar charakteryzuje się późnymi i krótkimi wiosnami, długimi i słonecznymi latami oraz długimi i mroźnymi zimami. Okresy zimowe odznaczają się długo otrzymującą się pokrywą śnieżną oraz występowaniem zwiększonych opadów atmosferycznych.

Średnia temperatura najchłodniejszego miesiąca (styczeń) wynosi 3,2°C, natomiast średnia temperatura najcieplejszego miesiąca (lipca) 18,2°C. Średnioroczna temperatura powietrza to 7,0°C i jest wyraźnie niższa od średniej rocznej dla Polski, która wynosi 8,2°C. Zimy charakteryzują się znaczną długością (powyżej 90 dni). Ponadto teren ten cechuje się dość długim okresem bezprzymrozkowym (ok. 250 dni).

Średni roczny opad deszczu wynosi 560-623 mm. Pokrywa śnieżna zalega średnio 74 dni w ciągu roku.

Kierunki i rozkład wiatru w ciągu roku warunkowane są ogólną cyrkulacją powietrza atmosferycznego oraz, w mniejszym stopniu, ukształtowaniem terenu. Średnia prędkość wiatrów w ciągu roku wynosi 30 m/s.

Lokalnie mogą występować zmiany warunków klimatycznych, szczególnie w obniżeniach terenu (w dolinach rzek). Przykładowe zjawiska zachodzące tam to: zwiększona częstotliwość występowania mgieł, zwiększona wilgotności powietrza oraz inwersja termiczna.

W obszarach leśnych możliwe jest występowanie charakterystycznego mikroklimatu leśnego. Kształtowany jest on przez ekosystem leśny, w granicach którego występuje duże zróżnicowanie i bogactwo elementów środowiska przyrodniczego. W obrębie podszytu obserwuje się silne zacienienie, zmniejszoną siłę wiatru i niższą temperaturę, a także zwiększoną wilgotność powietrza.

3.6. Gleby

Gleby należą do elementów środowiska przyrodniczego w sposób znaczny oddziałującego na stan produkcji rolniczej oraz bioróżnorodności. Ich możliwości produkcyjne zależą od warunków geomorfologicznych i klimatycznych.

Teren Gminy należy do obszarów o słabych warunkach glebowych. Na terenie gminy Dobre przeważają użytki rolne niskich klas bonitacyjnych. Gleby najniższej klasy bonitacyjnej V i VI stanowią prawie 55% powierzchni gruntów ornych.

Grunty orne w I i II klasie bonitacyjnej nie występują na terenie gminy Dobre, a w klasie III zajmują 5,7% ogólnej powierzchni gruntów ornych w gminie.

Na terenie gminy stwierdzono występowanie kompleksów glebowych:

- 1) kompleksu zbożowo-pastewnego słabego na glebach bielcowych i pseudobielcowych;
- 2) kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego na glebach brunatnych wyługowanych i brunatnych kwaśnych;
- 3) kompleksu żytniego bardzo słabego (żytnio-łubinowego) na glebach brunatnych wyługowanych i brunatnych kwaśnych;
- 4) kompleksu żytniego słabego na glebach bielcowych i pseudobielcowych oraz na glebach brunatnych wyługowanych i brunatnych kwaśnych;
- 5) kompleksu żytniego dobrego na glebach bielcowych i pseudobielcowych;
- 6) kompleksu żytniego bardzo dobrego (pszenno-żytniego) na glebach bielcowych i pseudobielcowych;
- 7) kompleksu pszennego dobrego na glebach bielcowych i pseudobielcowych.

Gleby na terenie gminy wykształcone zostały głównie na: piaskach gliniastych lekkich pylastych silnie szkieletowych, piaskach słabogliniastych, piaskach gliniastych lekkich, glinach lekkich i piaskach luźnych.

Zmiany przeznaczenia gruntów klasy III na terenie gminy wymagają uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, zgodnie z ustawą dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Ze względu na ich przyrodnicze znaczenie działania władz samorządowych powinny dążyć do utrzymania dobrych warunków glebowych. Podejmowane przez władze działania skoncentrowane winny być wokół minimalizacji dokonywania przekształceń gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz eliminowanie potencjalnych źródeł zanieczyszczeń. W pierwszej kolejności na potrzeby rozwojowe Gminy powinny być przeznaczane grunty położone w obrębie lub w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych, położone w zasięgu istniejącej lub planowanej infrastruktury technicznej. Prowadzona dotychczas na terenie Gminy polityka przestrzenna uwzględniała powyższe aspekty w aktach prawa miejscowego.

W celu poprawy struktury przyrodniczej oraz jakości gleb zaleca się wprowadzanie roślinności śród-polnej oraz pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż cieków oraz dróg, a w szczególności wokół terenów powierzchniowej eksploatacji surowców naturalnych. Stanowiska zieleni wysokiej wpływają na poprawę struktury przyrodniczej obszaru (przeciwdziałanie nadmiernemu uproszczeniu agrocenoz) oraz warunki agroklimatyczne (zmniejszenie erozji wietrznej gleb, dłuższe utrzymywanie pokrywy śnieżnej, zwiększenie wilgotności). Zieleń izolacyjna wpływa także na poprawę walorów estetyczno-krajobrazowych terenów w bezpośrednim ich sąsiedztwie.

3.7. Obszarowe formy ochrony przyrody (fauna i flora)

W graniach gminy Dobre występują następujące formy ochrony przyrody (na podstawie centralnego rejestru form ochrony – prowadzonego przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska):

- 1) **Rezerwat przyrody „Torfowisko Zawady” wraz z otuliną;**
- 2) **Cztery pomniki przyrody.**

Na terenie rezerwatu przyrody „Torfowisko Zawały” rozpoznano jedno z najlepiej zachowanych torfowisk mszysto-turzycowych i mszarów klasy Scheuchzerio-Caricetea nigrae, należące do niskoturzycowych, bogatych w mszaki zbiorowisk bagiennych, emersyjnych darniowych torfowisk przejściowych i niskich oraz dolinkowej fazy torfowisk wysokich. Łącznie na terenie rezerwatu przyrody i jego otuliny, zlokalizowanych granicach obrębu Kąty-Borucza, stwierdzono występowanie 88 gatunków roślin naczyniowych.

W kompleksach leśnych na terenie rezerwatu przyrody występują głównie bory sosnowe (*Dicrano-Pinion*), uzupełnione przez niewielkie siedliska boru bagiennego (*Vaccinio uliginosi-Pinetum*) oraz boru świeżo subkontynentalnego (*Peucedano-Pinetum*) i subatlantyckiego (*Leucobryo-Pinetum*).

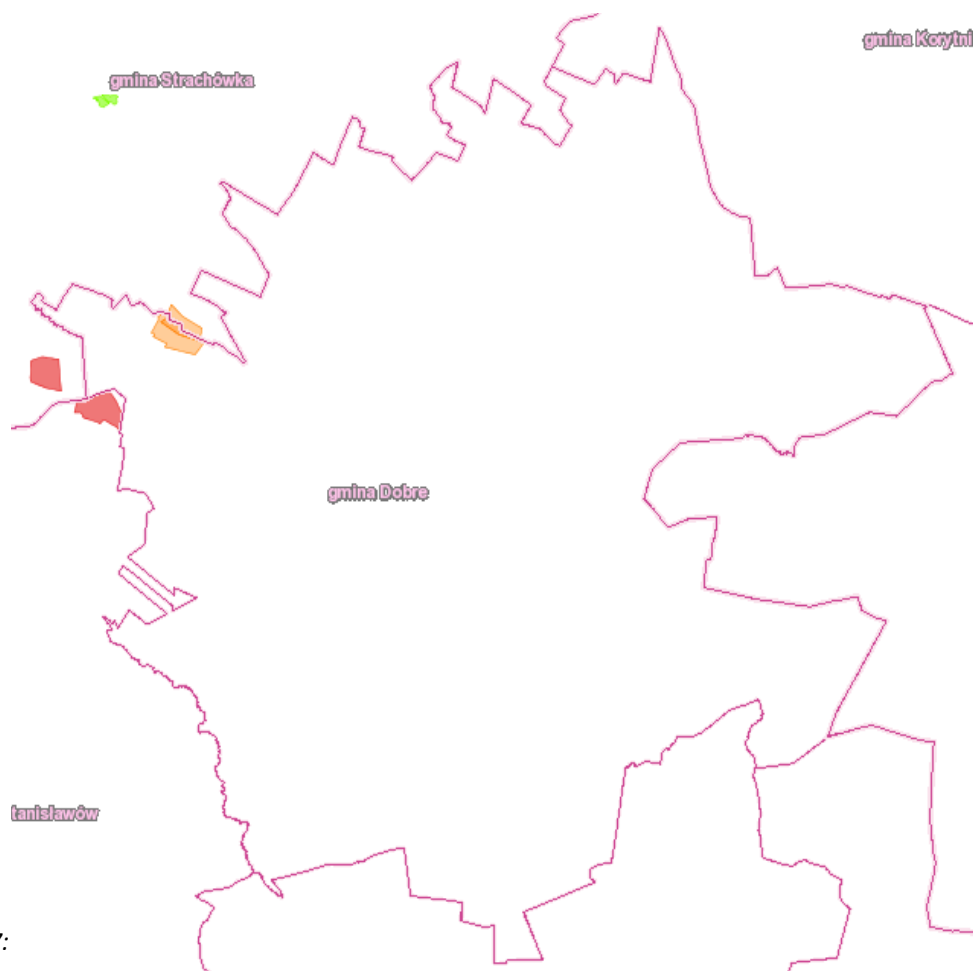
W granicach rezerwatu przyrody „Torfowisko Zawały” rozpoznano również siedliska przyrodnicze, o których mowa w dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, której celem jest m.in.: wspieranie zachowania różnorodności biologicznej przy uwzględnieniu wymagań gospodarczych, społecznych, kulturowych i regionalnych. Zaliczają się do nich: starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne, torfowiska przejściowe i trzęsawiska oraz bory i lasy bagienne.

Ponadto w obszarze istnieją gatunki roślin o charakterze regionalnym, tj.: świbki błotna (*Triglochin palustris*) i żurawiny błotne (*Oxycoccus quadripetalus*).

W granicach gminy Dobre stwierdzono występowanie siedlisk roślinności objętej ochroną na podstawie wskazanej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409). Do grupy gatunków chronionych zaliczają się gatunki roślin objętych ochroną ścisłą: rosiczki okrągłolistne (*Drosera rotundifolia*, *rosiczkowate*), bagna zwyczajne (*Ledum palustre*, *wrzosowate*), widłaczki torfowe (*Lycopodiella inundata*, *widłakowate*) i widłaki jałowcowate (*Lycopodium annotinum*, *widłakowate*) oraz gatunki roślin objętych ochroną częściową: bobrki trójlistkowe (*Menyanthes trifoliata*, *bobrkowate*), modrzewnice zwyczajne (*Andromeda polifolia*, *wrzosowate*), torfowce błotne (*Sphagnum palustre*, *torfowcowate*), torfowce spiczastolistne (*Sphagnum cuspidatum*, *torfowcowate*), torfowce nastroszone (*Sphagnum squarrosum*, *torfowcowate*), torfowce kończyste (*Sphagnum fallax*, *torfowcowate*), bieliski siwe (*Leucobryum glaucum*, *bieliskowate*), gajniki lśniące (*Hylocomium splendens*, *gajnikowate*), płonnik cienki (*Polytrichum strictum*, *płonnikowate*), płonnik pospolity (*Polytrichum commune*, *płonnikowate*), rokietniki pospolite (*Pleurozium schreberi*, *gajnikowate*), widłozęby kędzierzawe (*Dicranum polysetum*, *widłozębawate*) i widłozęby miotłowe (*Dicranum scoparium*, *widłozębawate*).

W granicach gminy Dobre nie stwierdzono wysokiego zróżnicowania gatunkowej fauny. Największym bogactwem gatunkowym odznaczają się obszary chronione oraz obszary leśne, w których występują popularne gatunki ptactwa i ssaków. Na terenie Gminy w zbiorowiskach leśnych obserwuje się istnienie przede wszystkim gatunków zwierząt łownych, tj.: dzików (*Sus scrofa*), saren (*Capreolus*), bażantów zwyczajnych (*Phasianus colchicus*) itp. W obszarach zurbanizowanych występują gatunki zwierząt, które przystosowały się do warunków antropogenicznych oraz towarzyszących zbiorowiskom wiejskim.

Na terenie rezerwatu przyrody „Torfowisko Zawały” oraz otuliny stwierdzono istnienie m.in.: łosi (*Alces alces*), żurawi (*Grus grus*), cyranki zwyczajnej (*Spatula querquedula*), krwawodziobów (*Tringa totanus*), jaszczurek żyworodnych (*Lacerta vivipara*), padalaców (*Anguis fragilis*), żmiji zygzakowatych (*Vipera berus*). W granicach rezerwatu przyrody i otuliny rozpoznano siedliska i gatunki chronione wskazane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183). Należą do nich gatunki zwierząt objętych ochroną ścisłą - ptaki: żurawie (*Grus grus*, *blaszkodziobe*) i krwawodzioby (*Tringa totanus*, *siewkowe*) oraz gatunki zwierząt objęte ochroną częściową- gady łuskonośne: padalace (*Anguis fragilis*) i żmije zygzakowate (*Vipera berus*).

Rysunek 7:
Powierzchnio
we formy ochrony przyrody na terenie gminy Dobrze, źródło: geoportal.pl

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Dobrze znajdują się pomniki przyrody: drzewo lub grupy drzew.

L.p.	Podstawa prawna	Miejscowość	Gatunek	Wymiary (wg PUL stan na 2013)	Rodzaj
1.	Rozporządzenie Nr 25 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie powiatu mińskiego	Kobylanka, Dz. nr ewid. 133/2	Dąb szypułkowy- Quercus robur	Wys. - 25 m. Pierśnica – 156 cm.	Drzewo
2.	Rozporządzenie Nr 99/96 Wojewody Siedleckiego z dnia 18 grudnia 1996 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Kobylanka, Dz. nr ewid. 133/2	Dąb szypułkowy- Quercus robur (5 szt.)	1) Wys. - 24 m. Obwód – 427 cm. Pierśnica – 136 cm. 2) Wys. - 23 m. Obwód – 512cm. Pierśnica – 163 cm. 3) Wys. - 24 m. Obwód – 456 cm. Pierśnica – 145 cm. 4) bd.	Grupa drzew

				5) bd.	
3.	Rozporządzenie Nr 25 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie powiatu mińskiego	Kobylanka, Dz. nr ewid. 133/2, 132	Dąb szypułkowy- Quercus robur (4 szt.)	1) Wys. - 23 m. Obwód – 320 cm. Pierśnica – 102 cm. 2) Wys. - 24 m. Obwód – 349 cm. Pierśnica – 111 cm. 3) Wys. - 25 m. Obwód – 352 cm. Pierśnica – 112 cm. 4) Wys. - 24 m. Obwód – 408 cm. Pierśnica – 130 cm	Grupa drzew
4.	Rozporządzenie Nr 25 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie powiatu mińskiego	Makówiec Duży, Dz. nr ewid. 159/3	Skala mineralna - granit	Wys. - 160 cm. Obwód – 710 cm.	Głaz narzutowy
5.	Rozporządzenie Nr 25 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie powiatu mińskiego	Dobre, Dz. nr ewid. 895	Jesion wyniosły - Fraxinus excelsior (3 szt.)	1) Wys. - 24 m. Obwód – 346 cm. Pierśnica – 110 cm. 2) Wys. - 23 m. Obwód – 377 cm. Pierśnica – 120 cm.	Grupa drzew
6.	Rozporządzenie Nr 25 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie powiatu mińskiego	Rakówiec, Dz. nr ewid. 221	Dąb szypułkowy- Quercus robur	Wys. - 26 m. Pierśnica – 154 cm. Obwód – 386 cm.	Drzewo
7.	Rozporządzenie Nr 25 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody na terenie powiatu mińskiego	Rudzienko, Dz. nr ewid. 1074	Dąb szypułkowy- Quercus robur (5 szt.)	1) Wys. - 23 m. Obwód – 320 cm. Pierśnica – 102 cm. 2) Wys. - 24 m. Obwód – 358 cm. Pierśnica – 114 cm. 3) Wys. - 23 m. Obwód – 399 cm. Pierśnica – 127 cm. 4) Wys. - 23 m. Obwód – 311 cm. Pierśnica – 99 cm 5) Wys. - 24 m. Obwód – 374 cm. Pierśnica – 119 cm	Grupa drzew

Tabela 3. Pomniki przyrody na terenie gminy Dobre, źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Zgodnie z obowiązującą ustawą o ochronie przyrody w stosunku do pomnika przyrody, mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych;
- 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarłisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- 11) umieszczania tablic reklamowych.

Na terenie gminy Dobre nie występują Obszary Natura 2000. W bezpośrednim sąsiedztwie gminy zlokalizowany jest Obszar Natura 2000 „Torfowisko Czernik” PLH140037, ustanowiony decyzją komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE).

Obszar Natura 2000 Torfowisko Czernik zajmuje powierzchnię 53,8 ha i położony jest w makroregionie Nizina Środkowomazowiecka, mezoregion Wysoczyzna Wołomińska. Na obszar składają się dwie części: Brzozowe Bagno (wschodnia) i zachodnia rozdzielonych DK nr 50 oraz kompleks leśny Czernik. Obejmuje on dwie bezodpływowe, zatorfione niecki otoczone wydrami, z których największa to Góra Wizna.

3.8 Krajobraz i korytarze ekologiczne

Węzły i korytarze ekologiczne stanowią kompleks przestrzennie powiązanych obszarów odznaczających się istnieniem wartościowych zasobów przyrodniczych oraz wysokich walorach krajobrazowych, które zostały w niewielkim stopniu poddanych przekształceniom i posiadają naturalny charakter. Przyczynia się to do zachowania istniejących procesów ekologicznych. Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody poprzez korytarz ekologiczny rozumie się obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów. System węzłów i korytarzy ekologicznych kształtowany jest głównie przez tereny dolin rzecznych oraz większych kompleksów leśnych wraz z elementami towarzyszącymi (łąki i pastwiska, otwarte tereny rolnicze, mniejsze systemy wodne). Celem utrzymania i wyznaczenia nowych korytarzy ekologicznych jest prawidłowy rozwój gatunków, w tym ich ochrona, i umożliwienie prawidłowej migracji roślin i zwierząt. Wielkość korytarzy ekologicznych uzależniona powinna być od gatunków, które występują w jego ciągu. Wykształcenie jednolitego systemu przyrodniczego w skali lokalnej, regionalnej i ponadregionalnej, a nawet i europejskiej, wpłynie na odbudowę bioróżnorodności i zrównoważony rozwój.

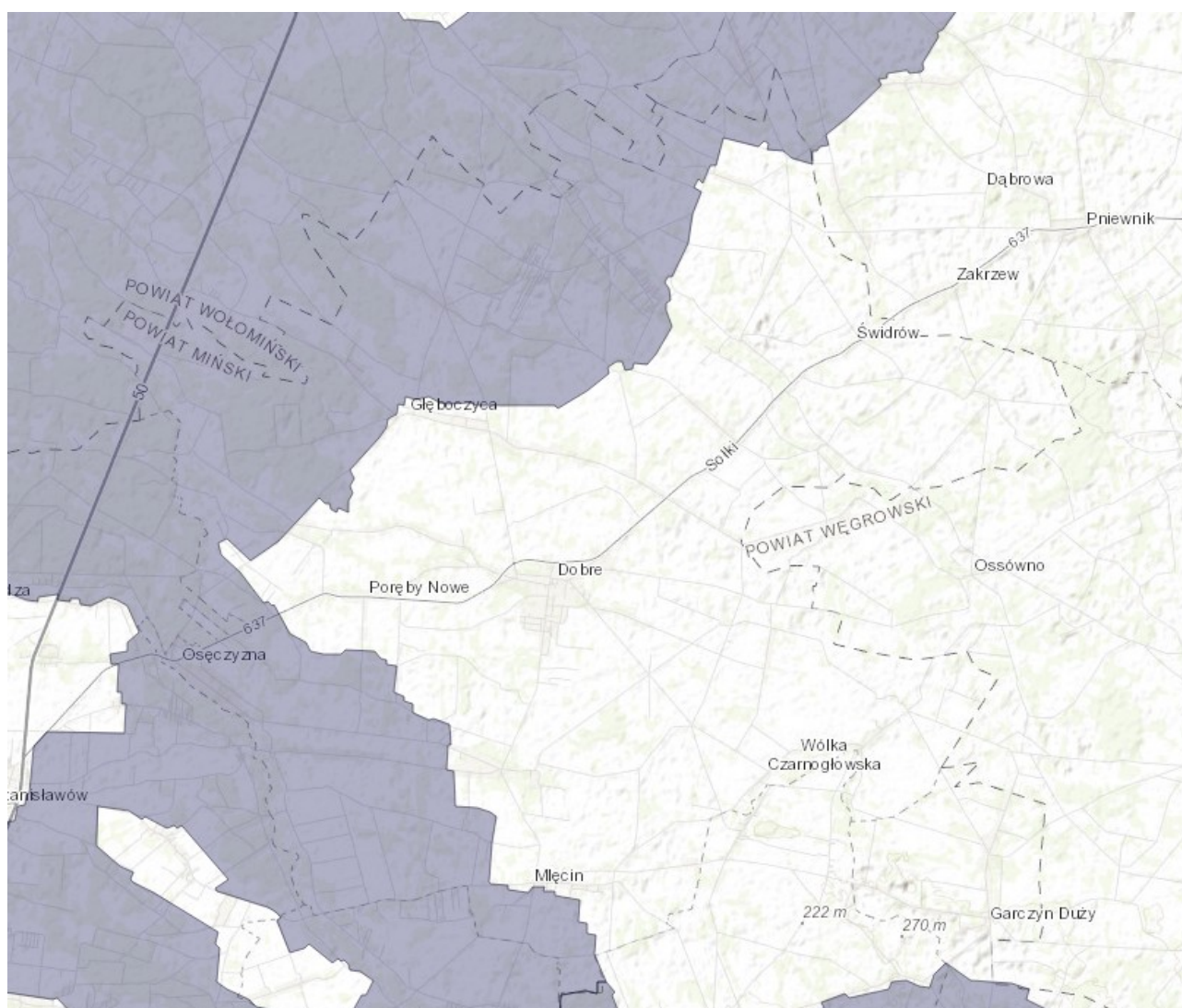
Przez obszar gminy Dobre, zgodnie z systemem krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska, przechodzą dwa korytarze ekologiczne o znaczeniu regionalnym: Dolina dln Bugu - Dolina dln Wieprza oraz Lasy Lukowskie.

Lokalne korytarze ekologiczne tworzą z kolei doliny rzeczne – rzeki Osownicy i rzeki Rządzy, a także mniejsze ciek, tj.: Pniewiczanka, Świdrowianka, Cienka, Boruczanka, Kobylanka. Istotną rolę pełnią również

zwarte i większe kompleksy leśne, łąki i pastwiska oraz tereny podmokłe. Korytarze te zapewniają migracje roślin i zwierząt z terenów położonych na południe i na północ. Obszary ekstensywnie uprawianych terenów rolnych, w których rozwija się obecnie roślinność synantropijna, Gminy stanowią przedłużenie rozległej strefy krajobrazów naturalnych i półnaturalnych z dolinami rzecznyymi i kompleksami leśnymi.

W związku z postępującymi zmianami klimatycznymi konieczne jest utrzymanie i kształtowanie obszarów, które pełnią istotne funkcje przyrodnicze. Tereny te umożliwiają odpowiednią cyrkulację powietrza, poprawiając warunki bioklimatyczne i warunki dla bytowania fauny i flory.

Dla prawidłowego funkcjonowania powiązań przyrodniczych istotne jest tworzenie powiązań przyrodniczych, w ramach których będą uwzględnione obszary chronione na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W granicach Gminy zlokalizowany jest rezerwat przyrody „Torfowisko Zawały” wraz z otuliną. Dla rezerwatu przyrody Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 26 listopada 2019 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Zawały” (Dz. Urz. Woj. Maz. Poz. 13684) przyjęto plan ochrony, w którym określono główny cel ochrony, jakim jest zachowanie kompleksu wodno-torfowiskowego, z przyległymi borami oraz stanowiskami chronionych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt. Utrzymanie tych terenów, jako terenów o znaczeniu przyrodniczym w ramach istniejących korytarzy ekologicznych, korzystnie wpłynie na odpowiednie kształtowanie oraz ochronę gatunkową na terenie gminy Dobre.

Rysunek 8. Korytarze ekologiczne w gminie Dobre, źródło: mapa.korytarze.pl

Z powyższego rysunku wynika, że przez teren gminy Dobre w południowej części przebiega korytarz ekologiczny oznaczony kodem: GKPDc-2B. Jest to korytarz łączący Lasy Roztocza z Doliną Bugu.

Przez termin krajobraz należy rozumieć postrzeganą przez ludzi przestrzeń, zawierającą elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka. Krajobraz gminy Dobre jest dość urozmaicony. Do podstawowych elementów krajobrazu gminy Dobre należy zaliczyć tereny równinne użytkowane rolniczo oraz tereny leśne i tereny osadnicze.

Rzeźba terenu gminy Dobre jest dość zróżnicowana, co powoduje, że również krajobraz gminy jest urozmaicony. Gmina znajduje się w obrębie dwóch jednostek fizjograficznych Równiny Wołomińskiej (318.78) i Wysoczyzny Kałuszyńskiej (318.92). Na Równinie Wołomińskiej teren jest płaski częściowo falisty, tworząc obniżenia jeziorne. Teren gminy jest częściowo zainwestowany występują również tereny otwarte, do których zalicza się:

- rolnicza przestrzeń produkcyjna bez zabudowy lub z rozproszoną zabudową kolonijną,
- doliny rzek , łąki, pastwiska, stawy, lasy,
- różnorodna szata roślinna, stanowiąca pokrycie obszaru: rolnicze uprawy oraz pokrycia, łąkowe i leśne.

Do krajobrazu wprowadzana jest funkcja letniskowa. W okolicach miejscowości Dobre krajobraz miejscami ma charakter przemysłowy i jest dysharmonijny. Krajobraz obrzeży Gminy tworzą naturalne zadrzewienia oraz tereny łąkowe leśne z występującą zabudowa rolniczą.

Na terenie gminy Dobre wyodrębniono trzy strefy krajobrazowe:

- ekologiczną – obejmującą rzeki, łąki, lasy stanowiące węzły ekologiczne.
- osadnicza – obejmująca zwarte zespoły zabudowy wiejskiej,
- rolna – obejmująca uprawy polowe i ogrodnicze, łąki oraz rozproszoną zabudowę rolniczą.

IV. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

Głównym celem projektu Studium jest:

- wyznaczenie nowych obszarów przeznaczonych pod zabudowę usługową i produkcyjną,
- dopełnienie/uzupełnienie obszarów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną,
- ochrona przyrody.

W konsekwencji można stwierdzić, że brak realizacji projektowanego przedsięwzięcia („opcja zero”) nie wpłynie na zmianę obecnego stanu środowiska, tereny te pozostaną w dotychczasowym użytkowaniu i przeznaczeniu. zaniechanie realizacji będzie oznaczało pozbawienie gminy nowych terenów inwestycyjnych, na których mogłyby powstać zakłady stwarzające nowe miejsca pracy.

V. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.

W projekcie Studium wskazano kierunki rozwoju dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych w obrębie gminy.

Typowymi zmianami środowiska na terenie gminy są formy związane z osadnictwem – zabudowa mieszkaniowa, usługowa i produkcyjna. Zmiany te polegają głównie na uszczupleniu powierzchni biologicznie czynnej i wprowadzeniu obcych elementów do środowiska.

Podkreślenia wymaga fakt, iż zgodnie z zasadami zawartymi w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę ma odbywać się w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych, co przekłada się m.in. na zminimalizowanie kosztów doprowadzania infrastruktury technicznej.

VI. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.

Podstawowym instrumentem służącym do lokalizowania inwestycji na terenie miasta są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które powinny być zgodne z polityką przestrzenną zawartą w Studium.

W większości przypadków realizacja zmian Studium niesie za sobą problemy dotyczące ochrony środowiska oraz zdrowia i życia ludzi, a mianowicie:

1) na etapie realizacji inwestycji:

- ingerencja w krajobraz (zajęcie przestrzeni, wycinka drzew);
- przekształcenie powierzchni ziemi tj. rzeźby terenu, powierzchniowych utworów geologicznych;
- wzrost emisji hałasu i wibracji w trakcie prac;
- wzrost emisji zanieczyszczeń do atmosfery z pracującego sprzętu i środków transportu;
- wystąpi możliwość zanieczyszczenia materiałami ropopochodnymi wód i gleby, poprzez emisje zanieczyszczeń;

2) na etapie funkcjonowania inwestycji:

- wzrost emisji hałasu od środków transportu;
- wzrost emisji zanieczyszczeń do atmosfery;
- zmiana wizualna krajobrazu;
- możliwe uszczuplenie powierzchni biologicznie czynnej oraz powierzchni otwartej, co może mieć wpływ na przyrodężywioną – może nastąpić zmiana rozmieszczenia zwierząt w wyniku utraty siedlisk.

6.1. Zagrożenie powodzią

Na terenie gminy występują udokumentowane obszary szczególnego zagrożenia powodzią, które zostały wyznaczone zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, na podstawie których wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 1% (100 lat) oraz wysokie i wynosi raz na 10% (10 lat).

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz na terenach zagrożonych powodzią obowiązuje zakaz gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania oraz zakaz lokalizowania nowych cmentarzy, a także inne zakazy, nakazy, ograniczenia i dopuszczenia wynikające z przepisów odrębnych z zakresu gospodarki wodnej.

W celu ograniczenia skutków powodzi należy wprowadzić:

- pasy ochronne wzdłuż cieków wodnych o szerokości min. 15 m licząc od górnej krawędzi skarpy brzegowej,
- zakaz wprowadzania zabudowy kubaturowej, zwartych przegród, nasypów, za wyjątkiem urządzeń hydrotechnicznych, służących zapewnieniu bezpieczeństwa powodziowego,
- konieczność zachowania naturalnego kształtu i charakteru koryta rzeki, wraz z towarzyszącą roślinnością drzewiastą, krzewiastą i zielną,
- zakaz wykonywania prac ziemnych naruszających naturalną rzeźbę terenu i budowę geologiczną,
- zakaz zmiany powierzchni ziemi poprzez nawożenie mas ziemnych na obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- zakaz wprowadzania zmian w naturalnym układzie hydrograficznym oraz wód gruntowych.

W zakresie systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego i regulacji stosunków wodnych wyrazem polityki przestrzennej ważne jest także:

- utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracji szczegółowej, tj.: sieci drenarskiej oraz rowów, z obowiązkiem ich przebudowy – w razie wystąpienia kolizji z planowanym zagospodarowaniem – w sposób umożliwiający prawidłowe działanie systemu na terenach sąsiednich,
- realizacja rozbudowy obiektów małej retencji, z zastosowaniem rozwiązań umożliwiających migrację organizmów wodnych.

W zakresie systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego i regulacji stosunków wodnych wyrazem polityki przestrzennej ważne jest także:

- utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracji szczegółowej tj. sieci drenarskiej oraz rowów, z obowiązkiem ich przebudowy – w razie wystąpienia kolizji z planowanym zagospodarowaniem – w sposób umożliwiający prawidłowe działanie systemu na terenach sąsiednich;
- realizacja rozbudowy obiektów małej retencji, z zastosowaniem rozwiązań umożliwiających migrację organizmów wodnych.

6.2. Ujęcia wody i strefy ochronne

Ujęcia wód podziemnych na terenie gminy Dobre należy chronić w oparciu o przepisy Prawa wodnego, które stanowi, że w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, mogą być ustanawiane:

- 1) strefy ochronne ujęć wody;
- 2) obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych.

Strefę ochronną ujęcia wody stanowi obszar, na którym obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody.

Strefę ochronną dzieli się na teren ochrony bezpośredniej i pośredniej.

Dopuszcza się ustanowienie strefy ochronnej obejmującej wyłącznie teren ochrony bezpośredniej, jeżeli jest to uzasadnione lokalnymi warunkami hydrogeologicznymi, hydrologicznymi i geomorfologicznymi oraz zapewnia konieczną ochronę ujmowanej wody.

Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych oraz powierzchniowych zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody.

Na terenie ochrony pośredniej ujęć wód należy:

- 1) odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody;
- 2) zagospodarować teren zielenią;
- 3) odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;
- 4) ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających; na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Na terenach ochrony pośredniej może być zabronione lub ograniczone wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, a w szczególności:

- 1) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi;
- 2) rolnicze wykorzystanie ścieków;
- 3) przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych;
- 4) stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin;
- 5) budowa autostrad, dróg oraz torów kolejowych;
- 6) wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych;
- 7) lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt;
- 8) lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu;
- 9) lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
- 10) mycie pojazdów mechanicznych;
- 11) urządzenie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk;
- 12) lokalizowanie nowych ujęć wody;
- 13) lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie zwłok zwierzęcych.

6.3. Problemy związane z hałasem

Największy wpływ na klimat akustyczny w województwie mazowieckim wywiera, ze względu na powszechność jego występowania, hałas komunikacyjny, a dopiero w następnej kolejności hałas przemysłowy.

Hałas komunikacyjny drogowy

Analiza dynamiki zmian liczby zarejestrowanych pojazdów samochodowych na terenie powiatu mińskiego w latach 2009-2016 wskazuje, iż największym zagrożeniem dla klimatu akustycznego gminy jest hałas drogowy. Do źródeł ponadnormatywnego hałasu zaliczone zostały, przechodzące przez gminę, droga krajowa nr 50 Płońsk – Ostrów Mazowiecka oraz droga wojewódzka nr 673 Warszawa – Węgrów.

Hałas komunikacyjny kolejowy

Przez teren gminy nie przechodzą linie kolejowe, w związku z czym emisja hałasu kolejowego nie występuje.

Hałas przemysłowy

Na terenie Gminy Dobre miejscowe uciążliwości stwarzane są okresowo przez obiekty produkcyjne i usługowe zlokalizowane w sąsiedztwie terenów o zabudowie mieszkaniowej.

Zagrożenie hałasem na terenie gminy nie jest duże i występuje lokalnie. Poważny problem stanowi jedynie omawiany wcześniej hałas generowany przez ruch kołowy.

6.4. Wpływ na krajobraz

Przez termin krajobraz należy rozumieć postrzeganą przez ludzi przestrzeń, zawierającą elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka.

Ochrona krajobrazu kulturowego gminy Dobre powinna być przede wszystkim realizowana przez wskazanie ustaleń ochrony z zakresu ochrony zabytków, dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej w aktach prawa miejscowego, ustanowienie w formie uchwały rady gminy obszarów lub obiektów chronionych bądź w drodze rozporządzenia wojewody o wpisie do rejestru zabytków.

Do podstawowych elementów krajobrazu i tożsamości gminy Dobre należy zaliczyć: tereny rolne, tereny leśne, doliny rzeczne oraz zurbanizowane. W krajobrazie gminy Dobre na szczególną uwagę zasługują dominanty przestrzenne, np. Kościół pw. św. Mikołaja Bp. w Dobrem.

Wśród działań ukierunkowanych na zachowanie wartości obiektów dziedzictwa kulturowego uznaje się organizacyjne i finansowe wsparcie ochrony obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie Gminy.

Wskazane jest również tworzenie planów ochrony – Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.
Zmiana Studium nie wprowadza większych zmian w najcenniejsze wnętrze krajobrazowe gminy.

6.5. Problemy ochrony powietrza i klimatu

Głównym źródłem zanieczyszczeń w gminie Dobrze są procesy spalania, węgiel jest nadal podstawowym paliwem w sektorze energetycznym, komunalnym i mieszkaniowym. Poza tym w ostatnich latach znacznie wzrasta udział transportu drogowego (w odniesieniu do emisji tlenków azotu). W ostatnich latach zauważa się spadek oddziaływania przemysłu na stan środowiska. Znaczny wpływ dla zanieczyszczenia powietrza mają przestarzałe kotłownie opalane węglem kamiennych niskiej jakości, o dużej zawartości siarki, pracujące dla potrzeb centralnego ogrzewania oraz małe przedsiębiorstwa spalające węgiel w celach grzewczych i technologicznych. Często nie posiadają one żadnych urządzeń do celów ochrony powietrza. Głównymi zanieczyszczeniami powietrza są: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla i pył. Wielkość emisji pochodząca z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową (ściśły związek z sezonem grzewczym). Spala się w nich również różne materiały odpadowe, w tym odpady komunalne, które mogą być źródłem emisji dioksan, ponieważ proces spalania jest niezupełny i zachodzi w niedostatecznie wysokich temperaturach.

Bardzo ważnym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest również transport komunikacyjny. W wyniku spalania paliw w pojazdach samochodowych do atmosfery przedostają się znaczne ilości zanieczyszczeń gazowych, m.in.: tlenki azotu, tlenki węgla, dwutlenek węgla, węglowodory (szczególnie benzen) oraz pyły zawierające związki ołowiu, kadmu, niklu i miedzi. Ponadto zanieczyszczenia komunikacyjne o dużym nasileniu mogą powodować powstawanie smogu w okresie zimowym a w okresie letnim, tzw. smogu fotochemicznego, co przyczynia się do powstawania ozonu przyziemnego. Istotne znaczenie posiadają również zanieczyszczenia powstające przy ścieraniu się opon i nawierzchni dróg.

Na stan czystości powietrza w gminie Dobrze mogą mieć wpływ zakłady zlokalizowane w sąsiednich gminach a nawet ponadregionalne zanieczyszczenia powietrza z dużych ośrodków przemysłowych.

Główne zagrożenia i problemy ochrony powietrza:

- lokalna uciążliwość niskiej emisji z małych kotłowni i indywidualnych palenisk domowych,
- emisja ze środków transportu spowodowana wzrostem ruchu komunikacyjnego,
- możliwy napływ zanieczyszczeń powietrza z terenów sąsiednich,
- niska świadomość mieszkańców o zagrożeniu powstającym przy spalaniu w domowych piecach materiałów odpadowych (m.in. odpadów z tworzyw sztucznych).

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. dokonuje się, w ramach państwowego monitoringu środowiska, obserwacji zmian i ocen jakości powietrza. Oceny dokonuje się dla kryterium ochrony zdrowia (w zakresie: benzenu, dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, ołowiu, pyłu zawieszonego PM10, tlenku węgla, arsenu, kadmu, niklu, benzo(a)pirenu i ozonu) oraz pod kątem ochrony roślin (w zakresie: tlenków azotu, dwutlenku siarki i ozonu).

Na potrzeby monitoringu jakości powietrza gmina Dobrze została włączona do strefy mazowieckiej.

Na podstawie Oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok 2019 można ocenić przybliżony stan jakości powietrza w gminie Dobrze.

Tabela 2 Stosowane symbole klas stref w zależności od dotrzymania obowiązujących poziomów stężeń zanieczyszczeń oraz oczekiwane działania

Poziom	Klasa strefy, gdy poziom		Oczekiwane działania w zależności od klasy strefy i rodzaju obowiązującego poziomu
	Nie	przekroczony	

	przekroczony		
Dopuszczalny	A	C	A - utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem; C - określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych; - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu; - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych.
Docelowy	A	C	A - brak; C - dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych; C1- opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych substancji w powietrzu.
Cel długoterminowy	D1	D2	D1- brak; D2 - dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze wiąże się z określonymi wymaganiami, co do działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione określone kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy). Działania wynikające z klasyfikacji, pomimo że przypisywane są do strefy (wynikają z klasy strefy), dotyczą jednak obszarów i zanieczyszczeń.

Wyniki klasyfikacji według kryteriów ustanowionych dla ochrony zdrowia ludzi dla strefy mazowieckiej:

- Dwutlenek siarki SO₂ – Klasa strefy A
- Dwutlenek azotu NO₂ – Klasa strefy A
- Tlenek węgla CO – Klasa strefy A
- Benzen C₆H₆ – Klasa strefy A
- Ozon O₃ – Klasa strefy D2
- PM₁₀ - Klasy strefy C
- PM_{2,5} – Klasa strefy A (dla II fazy uzyskano klasę C1)
- Ołów Pb w pyle PM₁₀ – Klasa strefy A
- Arsen As w pyle PM₁₀ – Klasa strefy A
- Kadm Cd w pyle PM₁₀ – Klasa strefy A
- Nikiel Ni w pyle PM₁₀ – Klasa strefy A
- Benzo(a)piren w pyle PM₁₀ – Klasa strefy C

Ocenę stanu powietrza pod kątem ochrony roślin przeprowadzono dla trzech rodzajów zanieczyszczeń: dwutlenku siarki SO₂, tlenków azotu NO_x i ozonu O₃, która jako jedyna wykazała poziom celu długoterminowego D2. Pozostałe poziomy utrzymują się w klasie A.

Realizacja ustaleń studium nie będzie miała wpływu na warunki klimatyczne w Gminie ponieważ nie będzie stanowić istotnego źródła ciepła, wilgoci. Na etapie wykonywania prac budowlanych będzie mieć miejsce krótkotrwały wzrost zapylenia, wzrost hałasu powodowanego pracą ciężkiego sprzętu budowlanego i środków transportowych, wzrost emisji spalin silnikowych.

VII. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakie te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Przy sporządzaniu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobre” miały zastosowanie cele ochrony środowiska określone w następujących aktach prawnych ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym:

- Konwencja ramsarska – układ międzynarodowy dotyczący ochrony przyrody podpisany 2 lutego 1971 r., którego celem jest ochrona i utrzymanie w niezmienionym stanie obszarów określonych jako „wodno – błotne”. Szczególnie chodzi o populacje ptaków wodnych zamieszkujących te tereny lub okresowo w nich przebywające.
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. (Dyrektywa Siedliskowa) oraz Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. (w sprawie ochrony dzikich ptaków).

Głównym celem Dyrektyw jest konieczność przyczynienia się do zapewnienia różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny, flory i ptaków na europejskim terytorium państw członkowskich. Niemniej jednak działania podejmowane zgodnie z dyrektywami powinny uwzględniać wymogi gospodarcze, społeczne i kulturalne oraz cechy regionalne i lokalne.

- Strategia Lizbońska – przyjęta na szczycie Rady Europy w Lizbonie w marcu 2000, uzupełniona na szczycie Rady Europy w Goteborgu w czerwcu 2001r. Głównym celem „strategii” jest stworzenie na obszarze Unii najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej gospodarki na świecie, opartej na wiedzy zdolnej do tworzenia nowych miejsc pracy oraz zapewniającą spójność społeczną. Osiągnięcie tego celu nie musi odbywać się kosztem degradacji środowiska naturalnego i musi być zgodne ze zrównoważonym rozwojem.
- Dyrektywa Rady Nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko – dyrektywę niniejszą stosuje się do oceny skutków środowiskowych tych przedsięwzięć publicznych i prywatnych, które mogą mieć znaczący wpływ na środowisko.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Europy nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, celem dyrektywy jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienia się do uwzględnienia aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko.
- Decyzja 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego – VI Program Działań na Rzecz Środowiska.

Program ten stanowi podstawę dla wymiaru ochrony środowiska europejskiej strategii stałego rozwoju i przyczynia się do włączenia problemów ochrony środowiska do wszystkich polityk wspólnoty, między innymi poprzez określenie priorytetów ochrony środowiska dla strategii.

W szczególności program ten ma na celu:

- podkreślenie znaczenia zmiany klimatu,
- ochronę, zachowanie, odbudowę i rozwijanie funkcjonowania systemów naturalnych, siedlisk przyrodniczych, dzikiej fauny i flory,

- przyczynianie się do wysokiego poziomu jakości życia i dobrobytu społecznego obywateli poprzez zapewnienie środowiska naturalnego, w którym poziom zanieczyszczenia nie powoduje szkodliwych skutków dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego oraz poprzez zachęcanie do stałego rozwoju urbanizacyjnego,
- lepszą wydajność zasobów oraz zarządzanie zasobami i odpadami mając na celu zapewnienie, że spożycie odnawialnych i nieodnawialnych zasobów nie przekroczy zdolności środowiska naturalnego.
- Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny:
  - obszar Natura 2000 „Torfowisko Czernik” położony w sąsiedztwie gminy Dobre wchodzi w skład kontynentalnego regionu biogeograficznego, o którym mowa w art. 1 lit. c) ppkt (iii) dyrektywy 92/43/EWG, obejmuje leżące na obszarze Unii terytorium Luksemburga oraz części leżących na obszarze Unii terytoriów Belgii, Bułgarii, Republiki Czeskiej, Danii, Niemiec, Francji, Włoch, Austrii, Polski, Rumunii, Słowenii i Szwecji zgodnie kartą biogeograficzną zatwierdzoną dnia 20 kwietnia 2005 r. przez komitet powołany na mocy art. 20 tej dyrektywy;
  - w kontekście procesu zapoczątkowanego w 1995 r. niezbędne są dalsze postępy w tworzeniu sieci Natura 2000, która jest podstawowym elementem ochrony różnorodności biologicznej w Unii;
  - wstępny wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny w rozumieniu dyrektywy 92/43/EWG oraz pierwsze sześć zaktualizowanych wykazów tych terenów zostały przyjęte odpowiednio decyzjami Komisji 2004/798/WE (2), 2008/25/WE (3), 2009/93/WE (4), 2010/44/UE (5), 2011/64/UE (6) i decyzjami wykonawczymi 2012/14/UE (7) i 2013/23/UE (8). Zgodnie z art. 4 ust. 4 oraz art. 6 ust. 1 dyrektywy 92/43/EWG zainteresowane państwa członkowskie możliwie najszybciej, nie później niż w ciągu sześciu lat, muszą wyznaczyć tereny wymienione w wykazie terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny, jako specjalne obszary ochrony, ustalając priorytety w zakresie ochrony oraz konieczne działania ochronne;
  - wiedza o istnieniu i rozmieszczeniu typów siedlisk przyrodniczych i gatunków stale się rozwija w wyniku nadzoru prowadzonego zgodnie z art. 11 dyrektywy 92/43/EWG. W związku z powyższym oceny i wyboru terenów na poziomie unijnym dokonano na podstawie najlepszych dostępnych informacji;
  - zważywszy, że wiedza o istnieniu i rozmieszczeniu niektórych typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I oraz gatunków wymienionych w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG pozostaje niepełna, nie można stwierdzić ani kompletności ani niekompletności sieci Natura 2000 pod względem tych gatunków i siedlisk. W razie konieczności wykaz należy aktualizować zgodnie z przepisami art. 4 dyrektywy 92/43/EWG;

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Ustawa określa cele, zasady i formy ochrony przyrody ożywionej i nieożywionej oraz krajobrazu. Ochrona przyrody, w rozumieniu ustawy, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów, siedlisk przyrodniczych, szczątków przyrody ożywionej i nieożywionej oraz krajobrazu i zadrzewień.

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Organy administracji są obowiązane do udostępniania każdemu informacji o środowisku i jego ochronie, dotyczące m.in.:

- stanu elementów środowiska oraz wzajemnego oddziaływania między tymi elementami,
- emisji i zanieczyszczeń oddziałujących lub mogących oddziaływać na środowisko,
- środków i działań, które mają faktycznie lub potencjalnie wpływ na poszczególne elementy środowiska lub ich ochronę oraz raportów w tym zakresie,

- stanu zdrowia, bezpieczeństwa i warunków życia ludzi w zakresie oddziaływania na nie stanu środowiska i emisji.

- Strategia: Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko

Jako najważniejsze wyzwanie na rzecz ochrony środowiska naturalnego BEiŚ w skali kraju, dokument zawiera:

- działania na rzecz zapewnienia realizacji zrównoważonego rozwoju,
  - przystosowanie do zmian klimatu,
  - ochronę różnorodności biologicznej.
- Najważniejsze z punktu widzenia niniejszego opracowania (Prognozy) strategiczne cele BEiŚ to:
    - zachowanie bogatej różnorodności polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym, gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną,
    - w zakresie ochrony przed hałasem dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu głównymi celami ochrony środowiska ustalonymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym, krajowym i lokalnym jest:

- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku określonych w przepisach szczególnych,
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów zanieczyszczenia atmosferycznego w środowisku określonych w przepisach szczególnych,
- ochrona terenów cennych przyrodniczo, w tym obszarów objętych ochroną prawną,
- ochrona oraz tworzenie nowych obszarów Natura 2000,
- ochrona terenów zabudowy mieszkaniowej,
- ochrona krajobrazu, środowiska naturalnego oraz wód gruntowych i powierzchniowych.

Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko na terenie gminy Dobre.

Jak wynika z bazy ocen GDOŚ na terenie gminy Dobre było prowadzone postępowanie dotyczące przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

1. „Przebudowa istniejącego budynku handlowo-usługowego na budynek warsztatowo-produkcyjny ze stacją demontażu pojazdów oraz budowa koniecznej infrastruktury technicznej, tj. dobudowa budynku technicznego, budowa samonośnej hali łukowej magazynowo-warsztatowej, przebudowa i rozbudowa powierzchni utwardzonej terenu z wykonaniem wjazdów i dróg komunikacji wewnętrznej oraz sektorów stacji demontażu pojazdów, wykonanie kanalizacji deszczowej wraz z separatorem substancji ropopochodnych, wykonanie zbiornika retencyjnego wód opadowych do celów p.poż., wykonanie kanalizacji socjalno-bytowej ze zbiornikiem szczelnym o poj. do 10 m³, budowa przyłącza gazowego oraz pozostałej infrastruktury technicznej na dz. nr ew. 2405/1, 2402, 2403, 2404, 2399 w obrębie ew. Dobre

W latach 2014-2020 Wójt Gminy Dobre prowadził następujące postępowania administracyjne dążące do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach:

1. Zmiana lasu na użytek rolny w granicach nieruchomości oznaczonej jako działki nr 284/4 i 284/6 w miejscowości Poręby Nowe gmina Dobre
2. „Budowa sieci wodociągowej rozdzielczej z przyłączami w m. Drop, Makówiec Duży, Sąchocin, Świdrów, gmina Dobre”
3. Budowa sieci wodociągowej rozdzielczej w przyłączami w m. Nowa Wieś, Marcelin, gmina Dobre
4. Sieć wodociągowa rozbiorcza w miejscowości Kąty Borucza i Poręby Stare, gm. Dobre

5. Przebudowa drogi powiatowej nr 2206W Dobrze – Kąty Borucza – Krawcowizna na odcinku dł. 3974 m na terenie gminy Dobrze
6. Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy 999 kWp na działkach o nr ew. 43, 46, 165, obręb Sąchocin, gmina Dobrze, powiat miński, województwo mazowieckiego
7. „Uruchomienie punktu zbierania i ręcznego sortowania (odzysku) odpadów innych niż niebezpiecznych (odpadów z tworzyw sztucznych z grupy 15 i 19 katalogu odpadów) na działce o numerze ewidencyjnym nr 91 w m. Czarnocin gm. Dobrze, powiat miński”
8. „Rozbudowa zakładu produkcji ceramiki wypalanej w celu zwiększenia wydajności produkcyjnych: na działkach nr ewid. 947, 948/1, 948/2, 949/1, 949/2, 950/1, 950/2, 951 obręb Rudzienko, gmina Dobrze (Zakład produkcyjny Dobrze, w obrębie Rudzienko, gm. Dobrze (...))”
9. „Budowa stolarni z instalacją do impregnacji drewna na działce o numerze ewidencyjnym nr 712/1 w m. Młęcin gm. Dobrze, powiat miński.”
10. „Budowa farmy fotowoltaicznej o łącznej mocy do 2 MW, składającej się z farmy fotowoltaicznej PV Radoszyna 1A o mocy do 1MW oraz farmy fotowoltaicznej PV Radoszyna 1B o mocy do 1 MW,”
11. „Rozbudowa, nadbudowa i przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w m. Czarnogłów, gmina Dobrze”.

VIII. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru oraz na środowisko a także na pozostałe elementy i komponenty środowiska.

W niniejszej prognozie zaproponowano aby opisać oddziaływania uwzględniając proponowane przeznaczenia terenu. Oddzielny rozdział poświęcono oddziaływaniu projektu ustaleń studium na obszarowe formy ochrony przyrody.

Dla terenów wyłączonych spod zabudowy lub o ograniczonych możliwościach zabudowy oznaczonych symbolami:

- Tereny wód śródlądowych – WS,
- Tereny istniejących cmentarzy – ZC,
- Tereny lasów – ZL,
- Tereny przewidziane do zalesień – ZL2,
- Tereny zieleni nieurządzonej (tereny łąk i pastwisk) – ZN,
- Tereny zieleni izolacyjnej – ZI,
- Tereny zieleni publicznej – ZP,
- Tereny rolne – R

prognozuje się następujące oddziaływania:

Różnorodność biologiczna Zwierzęta, Rośliny	Bezpośredni, stały, pozytywny wpływ przyniesie zachowanie istniejących form ochrony przyrody (obszary Natura 2000) i zachowanie istniejących terenów zwartych kompleksów leśnych bez możliwości zmiany ich przeznaczenia na cele nieleśne i wprowadzania nowej zabudowy.
Ludzie	Pozytywny wpływ długoterminowy, bezpośredni i stały będzie miało zachowanie terenów biologicznie czynnych. Pozytywnym, długoterminowym wpływem będzie utrzymanie bądź poszerzenie terenów zieleni publicznej o terenów ogródków działkowych. Są to tereny umożliwiające mieszkańcom gminy Werbkowice uprawianie rekreacji.
Woda	Pozytywnym oddziaływaniem długoterminowym, bezpośrednim i stałym będzie zachowanie terenów biologicznie czynnych, co minimalnie wspomogło zasilanie wód gruntowych przez wody opadowe.
Powietrze	Pozytywnym oddziaływaniem długoterminowym, pośrednim i stałym będzie zachowanie

	dużych terenów biologicznie czynnych, co będzie sprzyjało oczyszczaniu powietrza atmosferycznego.
Powierzchnia ziemi	Pozytywnym oddziaływaniem będzie utrzymanie powierzchni biologicznie czynnej i nie przekształcanie tych terenów pod zabudowę,
Krajobraz	Pozytywne oddziaływanie długoterminowe, bezpośrednie i stałe będzie związane z utrzymaniem i urządzeniem terenów zielonych, co wpłynie na jakość krajobrazu.
Klimat	Pozytywnym oddziaływaniem długoterminowym, pośrednim i stałym będzie pozostawianie znacznych terenów biologicznie czynnych i nasadzenie drzew, co będzie sprzyjało zachowaniu optymalnych warunków topoklimatycznych.
Zasoby naturalne	Pozytywnym oddziaływaniem bezpośrednim, długoterminowym, stałym na wody podziemne jako dobro naturalne będzie zachowanie znacznych terenów biologicznie czynnych, gdzie wody opadowe będą swobodnie mogły zasilać warstwy wodonośne.
Zabytki	Brak oddziaływań.
Dobra materialne	Oddziaływanie pozytywne, stałe i długoterminowe, jako miejsca pracy oraz wypoczynku.

Dla terenów przeznaczonych pod:

- Tereny zabudowy ośrodków wiejskich – M
- Tereny istniejącej zabudowy ośrodków wiejskich z dopuszczeniem rozbudowy – M1
- Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – MW
- Tereny rekreacji indywidualnej – ML
- Tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej – M/U

prognozuje się następujące oddziaływania:

Różnorodność biologiczna Zwierzęta, Rośliny	<p>Pozytywnym, długoterminowym, pośrednim oddziaływaniem stałym będzie ustalenie odpowiedniego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.</p> <p>Oddziaływanie krótkoterminowe, chwilowe bezpośrednie będzie związane z dopuszczeniem zmiany zagospodarowania terenu – wprowadzenie nowej dodatkowej lub wymiana istniejącej zabudowy – w wyniku prac budowlanych zostanie zniszczona częściowo szata roślinna (która następnie może zostać częściowo odbudowana jako urządzona, ogrodowa, przydrożne pasy zieleni po zakończeniu procesu budowlanego), prace budowlane będą powodowały wypłaszanie drobnych zwierząt – oddziaływanie to zaistnieje każdorazowo w przypadku zainicjowania robót budowlanych, bez względu na istniejący stan zagospodarowania przestrzeni.</p> <p>Oddziaływaniem bezpośrednim, chwilowym będą roboty budowlane w wyniku dopuszczenia realizacji zabudowy i uciążliwości akustyczne z nimi związane, co będzie powodowało płoszenie zwierząt (zwłaszcza ptaków).</p>
Ludzie	<p>Oddziaływaniem pośrednim i długoterminowym, stałym będzie zmniejszenie terenów otwartych i biologicznie czynnych co wpłynie w niewielkim stopniu na topoklimat szczególnie na nagrzewanie i wilgotność powietrza.</p> <p>Pozytywnym, stałym, długotrwałym oddziaływaniem jest ustalenie ochrony przed hałasem komunikacyjnym i przemysłowym, co zapobiec ma przyszłym konfliktom związanym z zagospodarowaniem terenu.</p> <p>Stającym, pozytywnym oddziaływaniem ustaleń zmiany Studium będzie poprawa jakości życia, dostępność do nowych usług i przestrzeni o nowym standardzie zagospodarowania.</p>
Woda	Oddziaływaniem długoterminowym i stałym będzie zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych co będzie powodowało ograniczenie infiltracji, odwadnianie terenu

	<p>i okresowe przesuszanie. Dotychczasowy system obiegu wody może ulec dalszemu przekształceniu w kierunku typowym dla terenów zurbanizowanych, choć z racji na brak zwartości zabudowy może to być niezauważalne.</p> <p>Oddziaływaniem długoterminowym, pośrednim i stałym będzie przyrost zabudowy, co zwiększy zapotrzebowanie na wodę, a co za tym idzie pośrednio przyczyni się do minimalnego obniżania poziomu wód podziemnych.</p> <p>Pozytywnym oddziaływaniem bezpośrednim, długoterminowym, stałym będzie docelowe podłączenie wszystkich terenów do zbiorczej sieci wodociągowej co ograniczy realizację indywidualnych, niekontrolowanych ujęć wód.</p>
Powietrze	<p>Lokalne, minimalne zwiększenie rozmiarów zanieczyszczeń powietrza (oddziaływanie bezpośrednie, krótkoterminowe), wiążące się ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego i ilości domów (będących emitarami szczególnie w sezonie grzewczym), a także placów budowy. Nie powinno jednak dojść do przekroczenia dopuszczalnych norm.</p>
Powierzchnia ziemi	<p>Oddziaływanie bezpośrednie (stałe, ale jedynie lokalne) to przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi opisywanego obszaru związane głównie z wykopami pod fundamenty nowych budynków (prace te nie będą naruszać głębokich warstw podłoża).</p> <p>Okresowe, lokalne oddziaływanie może być związane z gromadzeniem ścieków komunalnych w nieszczelnych bezodpływowych zbiornikach. Problem ten zostanie rozwiązany z chwilą podłączenia nowej zabudowy do istniejącej/planowanej kanalizacji sanitarnej.</p>
Krajobraz	<p>Pozytywny skutek długoterminowy bezpośredni będzie się wiązał z zastosowaniem określonych w Studium warunków dotyczących kształtowania i lokalizacji zabudowy, zagospodarowania terenu.</p> <p>Oddziaływaniem stałym i bezpośrednim będzie pojawianie się obiektów kubaturowych w niezabudowanych dotychczas przestrzeniach - ich skala i rodzaj oddziaływania związany będzie z indywidualnym zagospodarowaniem poszczególnych działek.</p>
Klimat	<p>Zmiany w klimacie lokalnym będą minimalne i nieodczuwalne dla człowieka i ograniczą się do zmiany warunków termiczno – wilgotnościowych.</p> <p>Oddziaływaniem pośrednim i długoterminowym, stałym będzie zmniejszenie terenów biologicznie czynnych co wpłynie w niewielkim stopniu na topoklimat- szczególnie nagrzewanie i wilgotność powietrza. Podwyższenie temperatury powietrza na skutek emisji ciepła antropogenicznego, pochodzącego ze spalania paliw i przyrostu powierzchni sztucznych powodujących podwyższenie temperatury radiacyjnej podłoża będzie mało istotne.</p>
Zasoby naturalne	<p>W przypadku wprowadzenia zabudowy na terenach udokumentowanego złoża dojdzie do braku możliwości eksploatacji jego zasobów, które są zasobami nieodnawialnymi i z tego chociażby względu są obiektami chronionymi.</p>
Zabytki	<p>Nie przewiduje się oddziaływań.</p>
Dobra materialne	<p>Nie przewiduje się oddziaływań.</p>

Dla terenów przeznaczonych pod:

- Tereny zabudowy usługowej – U
- Tereny usług turystycznych – UT
- Tereny usług turystycznych z wyłączeniem zabudowy letniskowej – UT1

- Tereny usług sportu i rekreacji – US
  - Tereny zabudowy produkcyjnej, przemysłowej, składów i infrastruktury – P
  - Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej – P/U
- prognozuje się następujące oddziaływania:

<p>Różnorodność biologiczna Zwierzęta, Rośliny</p>	<p>Pozytywnym, długoterminowym, pośrednim oddziaływaniem stałym będzie ustalenie odpowiedniego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.</p> <p>Oddziaływanie krótkoterminowe, chwilowe bezpośrednie będzie związane z dopuszczeniem zmiany zagospodarowania terenu – wprowadzenie nowej dodatkowej lub wymiana istniejącej zabudowy – w wyniku prac budowlanych zostanie zniszczona częściowo szata roślinna (która następnie może zostać częściowo odbudowana jako urządzona, ogrodowa, przydrożne pasy zieleni po zakończeniu procesu budowlanego), prace budowlane będą powodowały wypłaszanie drobnych zwierząt – oddziaływanie to zaistnieje każdorazowo w przypadku zainicjowania robót budowlanych, bez względu na istniejący stan zagospodarowania przestrzeni.</p> <p>Lokalne, bezpośrednie zubożenie lub zlikwidowanie istniejącej roślinności w miejscu powstania nowych obiektów kubaturowych.</p> <p>Oddziaływaniem długoterminowym, pośrednim, stałym dla zwierząt będzie wydzielanie działek budowlanych i ich ogradzanie, co znacznie zmniejszy możliwość migracji zwłaszcza dla większych ssaków.</p> <p>Oddziaływaniem bezpośrednim, chwilowym będą roboty budowlane w wyniku dopuszczenia realizacji zabudowy i uciążliwości akustyczne z nimi związane, co będzie powodowało płoszenie zwierząt (zwłaszcza ptaków).</p>
<p>Ludzie</p>	<p>Oddziaływaniem pośrednim i długoterminowym, stałym będzie zmniejszenie terenów otwartych i biologicznie czynnych co wpłynie w niewielkim stopniu na topoklimat szczególnie na nagrzewanie i wilgotność powietrza.</p> <p>Pozytywnym, stałym, długotrwałym oddziaływaniem jest ustalenie ochrony przed hałasem komunikacyjnym i przemysłowym, co zapobiega przyszłym konfliktom związanym z zagospodarowaniem terenu.</p> <p>W studium nie dopuszcza lokalizacji zakładów o zwiększonym czy też dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.</p>
<p>Woda</p>	<p>Oddziaływaniem długoterminowym i stałym będzie zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych co będzie powodowało ograniczenie infiltracji, odwadnianie terenu i okresowe przesuszanie. Dotychczasowy system obiegu wody może ulec dalszemu przekształceniu w kierunku typowym dla terenów zurbanizowanych, choć z racji na brak zwartości zabudowy może to być niezauważalne.</p> <p>Oddziaływaniem długoterminowym, pośrednim i stałym będzie przyrost zabudowy, co zwiększy zapotrzebowanie na wodę, a co za tym idzie pośrednio przyczyni się do minimalnego obniżania poziomu wód podziemnych.</p>
<p>Powietrze</p>	<p>Lokalne, minimalne zwiększenie rozmiarów zanieczyszczeń powietrza (oddziaływanie bezpośrednie, krótkoterminowe), wiążące się ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego i ilością domów (będących emitarami szczególnie w sezonie grzewczym), a</p>

	także placów budowy.
Powierzchnia ziemi	<p>Oddziaływanie bezpośrednie (stałe, ale jedynie lokalne) to przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi opisywanego obszaru związane głównie z wykopami pod fundamenty nowych budynków (prace te nie będą naruszać głębokich warstw podłoża).</p> <p>Oddziaływaniem długoterminowym bezpośrednim i stałym zwiększającym jej degradację będą wszelkie roboty ziemne związane z budową budynków szczególnie z kondygnacjami podziemnymi (podpiwniczeniami) lub sieci potrzebnej im infrastruktury.</p>
Krajobraz	<p>Pozytywny skutek długoterminowy bezpośredni będzie się wiązał z zastosowaniem określonych w Studium warunków dotyczących kształtowania i lokalizacji zabudowy, zagospodarowania terenu.</p> <p>Oddziaływaniem stałym i bezpośrednim będzie pojawianie się obiektów kubaturowych w niezabudowanych dotychczas przestrzeniach - ich skala i rodzaj oddziaływania związany będzie z indywidualnym zagospodarowaniem poszczególnych działek.</p>
Klimat	<p>Zaliczane do skumulowanych zmiany w klimacie lokalnym będą minimalne i nieodczuwalne dla człowieka i ograniczą się do zmiany warunków termiczno - wilgotnościowych i minimalnie anemologicznych;</p> <p>Oddziaływaniem pośrednim i długoterminowym, stałym będzie zmniejszenie terenów biologicznie czynnych co wpłynie w niewielkim stopniu na topoklimat- szczególnie nagrzewanie i wilgotność powietrza. Podwyższenie temperatury powietrza na skutek emisji ciepła antropogenicznego, pochodzącego ze spalania paliw i przyrostu powierzchni sztucznych powodujących podwyższenie temperatury radiacyjnej podłoża będzie mało istotne.</p> <p>Nowe obiekty kubaturowe wpłyną też w mikroskali na warunki przewietrzania terenu, a powierzchnie sztuczne zmienią nagrzewanie podłoża, co będzie oddziaływaniem stałym lub czasowym;</p>
Zasoby naturalne	Wydobycie surowców będzie oddziaływaniem długoterminowym, stałymi bezpośrednim, ale nie będzie to oddziaływanie jednoznacznie negatywne.
Zabytki	Brak oddziaływań.
Dobra materialne	Brak oddziaływań.

Na terenach przeznaczonych pod elektrownie wykorzystujące odnawialne źródła energii, eksploatacji surowców (PG), produkcji rolnej (RU), produkcji rolnej z wyłączeniem zabudowy zagrodowej będą mogły powstać nowe przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, które będą podlegały indywidualnej ocenie wpływu danej inwestycji na środowisko.

8.1. Oddziaływanie na ludzi

Przez obszar gminy przebiegają linie elektroenergetyczne: 440 kV, 220 kV oraz 110 kV. Przez obszar gminy przebiegają zarówno napowietrzne linie elektroenergetyczne, jak i kablowe.

Linie elektroenergetyczne mogą wpływać na organizmy żywe poprzez oddziaływanie dwóch niezależnych składowych pola elektroenergetycznego – elektrycznej i magnetycznej. Przyczyną powstawania pola elektrycznego jest napięcie istniejące pomiędzy poszczególnymi jej przewodami fazowymi a ziemią. Z kolei prąd płynący tymi przewodami jest przyczyną powstawania pola magnetycznego.

Poziomy pól elektrycznych i magnetycznych wytwarzanych przez linie i stacje elektroenergetyczne podlegają ograniczeniom w miejscach przebywania i zamieszkania ludzi (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposób sprawdzania dotrzymania tych poziomów).

Zgodnie z powyższymi przepisami dla pola elektrycznego o częstotliwości 50 Hz dopuszczalna wartość natężenia wynosi 10 kV/m. Dodatkowo na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, natężenie pola elektrycznego nie może przekraczać wartości 1kV/m. Poniżej tej wartości przebywanie ludności w tych obszarach nie podlega ograniczeniom.

Natężenie pola magnetycznego o częstotliwości 50 Hz nie powinno przekraczać 60 A/m.

Linie elektroenergetyczne na terenie gminy przebiegają w bezpiecznych odległościach od zwartej zabudowy mieszkalnej. Podobnie przedstawia się lokalizacja podstacji elektroenergetycznych.

Ustanowienie pasów technologicznych sprawi, że w bezpośrednim sąsiedztwie linii elektroenergetycznych nie będzie powstawać nowa zabudowa.

Jak wynika z treści Studium dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW, jednocześnie dopuszcza się w obrębie Rudzienko turbiny wiatrowe o znamionowej pojedynczej mocy do 3 MW, z wyłączeniem ciągów przyrodniczych oraz obszarów chronionych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Lokalizacja farm fotowoltaicznych nie będzie miała negatywnego wpływu na zdrowie ludzi. W fazie realizacji oddziaływanie na klimat akustyczny zamknie się w granicach terenu inwestycji, mogą wystąpić przejściowe uciążliwości akustyczne związane z emisją hałasu oraz zanieczyszczeń pyłowych i gazowych, co będzie związane z pracą maszyn budowlanych. Odpowiednie zorganizowanie pracy zminimalizuje wskazane uciążliwości oraz będą one miały charakter czasowy – ustąpią po zakończeniu prac budowlanych. Planowane farmy fotowoltaiczne nie spowodują wzrostu poziomu hałasu w fazie eksploatacji. Instalacje fotowoltaiczne są bezobsługowe oraz nie wymagają budowy zaplecza socjalnego ani infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Realizacja biogazowni rolniczych może generować hałas zarówno podczas realizacji jak i eksploatacji. Jednak przy zastosowaniu odpowiednich technologii, m.in. urządzeń izolowanych akustycznie oraz o niskiej mocy akustycznej, stosowanie rozwiązań architektonicznych zapewniających ochronę akustyczną budynków, jak i również poprzez oddzielenie terenów biogazowni pasami zieleni izolacyjnej, nie zostaną przekroczone normy hałasu określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Innym aspektem mogącym wpływać na zdrowie ludzi jest emisja oraz uciążliwości zapachowe (odór). Uciążliwości te mogą wpływać na zdrowie ludzi w przypadku awarii. W celu minimalizacji zagrożeń należy przestrzegać zasad BHP, wdrożyć odpowiednie systemy zabezpieczające i monitoring składu wytwarzanego biogazu, stosować odpowiednie metody fermentacji, biofiltry, ozonowanie, bioskrubery oraz zastosować rozwiązania architektoniczne minimalizujące uciążliwości zapachowe.

Realizacja Studium, może mieć korzystny wpływ na ludzi w sensie ekonomicznym. Polityka przestrzenna gminy prowadzona w oparciu o Strategię rozwoju gminy oraz przedmiotowy projekt studium stwarzają ram dla realizacji inwestycji, które mogą być miejscami pracy.

8.2. Oddziaływanie na gospodarkę wodną

Rozwój społeczno-gospodarczy gminy będzie skutkował zwiększonym zapotrzebowaniem na wodę oraz w konsekwencji zwiększoną ilością ścieków komunalnych. Istotnym zagadnieniem, aby nowo powstająca zabudowa, w miarę możliwości, była od razu podłączana w sieć wodociągowo-kanalizacyjną. Z uwagi, że część gminy Werbkowice położona jest na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi należy pamiętać aby zbiorniki na nieczystości ciekłe mogły być stosowane tylko na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej, przy czym nie dopuszcza się ich stosowania na

obszarach podlegających szczególnej ochronie środowiska i narażonych na powódzie oraz zalewanie wodami opadowymi.

Należy dążyć do zaopatrzenia w wodę z wodociągów grupowych, zasilanych ze stacji wodociągowych, wszystkich mieszkańców gminy.

Studnie mogą stanowić źródło wody dla potrzeb gospodarczych. Zasięgi stref ochrony sanitarnej wokół studni w poszczególnych stacjach wodociągowych równe wielkościom stref ochrony bezpośredniej określonych w przepisach odrębnych.

Istotnym zagrożeniem antropogenicznym, dla jakości wód w regionie są zanieczyszczenia zawarte w ściekach pochodzących z punktowych źródeł zanieczyszczeń, w tym: ściekach komunalnych, ściekach gospodarczych pochodzących z innych rodzajów działalności człowieka oraz z zakładów przemysłowych. Wpływ, na jakość wód w regionie wodnym wywierają również zanieczyszczenia ze źródeł obszarowych, głównie wskutek stosowania agresywnych nawozów w rolnictwie oraz turystyka i rekreacja. W regionie wodnym Środkowej Wisły wodę powierzchniową pobiera się głównie na cele komunalne, przemysłowe, do nawodnień. Z kolei woda z ujęć podziemnych wykorzystywana jest głównie na cele komunalne i przemysłowe.

Ze względu na duże koszty skanalizowania lub brak możliwości technicznej, należy budować przydomowe oczyszczalnie ścieków (w tym biologiczne). Dopuszcza się także indywidualne kanalizowanie posesji do szczelnych zbiorników na nieczystości ciekłe. Nieczystości ze zbiorników będą wywożone przez służby komunalne do punktu zlewnego przy oczyszczalni ścieków zlokalizowaną poza gminą.

Dla miejscowej utylizacji ścieków sanitarnych proponuje się budowę małych przydomowych oczyszczalni ścieków. Należy lokalizować indywidualne urządzenia do oczyszczania ścieków na terenach zakładów produkcyjnych i usługowych, pod warunkiem że będzie to zgodne z wymogami sanitarnymi i ochrony środowiska oraz zgodne z przepisami odrębnymi.

Na całym obszarze gminy należy wprowadzić zakaz odprowadzania ścieków nieoczyszczonych do cieków wodnych i rowów melioracyjnych oraz wód gruntowych. Zabudowa mieszkaniowa, usługowa i produkcyjna powinna być wyposażona w szczelne zbiorniki osadowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków.

W celu zachowania dobrego stanu/potencjału ekologicznego obszaru zlewni i jednolitych części wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych realizacja projektu Studium przyczyni się do zmniejszenia ilości ścieków odprowadzanych bezpośrednio do środowiska gruntowo-wodnego poprzez wprowadzenie zasad uzbrojenia terenu gminy w sieć wodociągowo-kanalizacyjną. Realizacja projektu Studium nie będzie miała negatywnego wpływu na jednolite części wód oraz nie będzie wpływała na pogorszenie stanu tych wód.

8.3. Oddziaływanie na powietrze

Jakość powietrza atmosferycznego na terenie gminy Dobre jest obecnie dobra. Źródłami zanieczyszczenia powietrza występującymi na terenie gminy Werbkowice pozostaną:

- rozproszone źródła ciepła: lokalne kotłownie dla zabudowy wielorodzinnej i usług publicznych i indywidualne kotłownie w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej;
- komunikacja samochodowa;
- produkcja przemysłowa.

Na terenie gminy Dobre lokalny wpływ na stan jakości powietrza może generować zakład WIENERBERGER Cegielnie Lębork Sp. z o.o. Zakład Dobre w Rudzienku. Poza nim nie ma znacznych (pod względem wielkości emisji do powietrza) emitorów.

Większość istniejących źródeł ciepła, przede wszystkim lokalnych kotłowni komunalnych, jak i źródeł ciepła w budownictwie jednorodzinnym, jest uciążliwa dla środowiska (emisja spalin z gorszych gatunków węgla, brak instalacji oczyszczania spalin, mała sprawność kotłów). W związku z intensywną rozbudową sieci gazowej gminy istnieją przesłanki do przyjęcia założenia, że to paliwo zastąpi obecnie wykorzystywane paliwa stałe.

Zaopatrzenie odbiorców w gaz ziemny i jego wykorzystanie do ogrzewania, przygotowania ciepłej wody wpłynie na polepszenie jakości powietrza atmosferycznego ze względu na ograniczenie emisji siarki i pyłów, typowej dla kotłowni na paliwa stałe. Jednocześnie, poprawa jakości życia mieszkańców i ich stanu posiadania doprowadzi do ograniczenia negatywnych zjawisk, w tym spalania odpadów w celach grzewczych, a także zwiększy udział dobrych pieców o wysokiej sprawności spalania.

Na terenie objętym projektem Studium będą także powstawały typowe zanieczyszczenia komunikacyjne, tj. w wyniku eksploatacji pojazdów silnikowych będą generowane tlenki azotu NO_x , dwutlenek siarki SO_2 , pył zawieszony z paliwa oraz ścierania opon i asfaltu, węglowodory alifatyczne i aromatyczne oraz tlenek węgla. Możliwe jest wystąpienie ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń powietrza w wyniku ruchu samochodowego w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej i krajowej. Ruch samochodowy na terenie gminy ma charakter zarówno tranzytowy jak i lokalny.

Źródłem emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych do powietrza może być także działalność przemysłowa i usługowa prowadzona na terenie gminy. W odniesieniu do pozostałych terenów produkcyjnych i usług komercyjnych na etapie projektu Studium nie jest możliwe dokładne określenie jakiego rodzaju zanieczyszczenia pochodzące z procesów produkcyjnych będą emitowane do atmosfery.

Jednakże obowiązujące prawo ogranicza możliwość emisji ponadnormatywnej poza granice nieruchomości należącej do przedsiębiorcy.

W konsekwencji przyjęcia studium i realizacji nowej zróżnicowanej zabudowy, powstaną nowe źródła emisji zanieczyszczeń do atmosfery. W celu minimalizacji oddziaływań, należy dążyć aby nowe obiekty były ogrzewane ekologicznymi źródłami energii.

Realizacja ustaleń studium może spowodować na wybranych fragmentach pogorszenie stanu higieny atmosfery. Na obszarze objętym Studium tereny przeznacza się pod lokalizację m.in. obiektów usługowych, produkcyjnych oraz składów i magazynów. Należy zwrócić uwagę, że w poszczególnych obiektach emitujących zanieczyszczenia mogą być zachowane dopuszczalne normy emisji, natomiast w wyniku emisji z wielu obiektów może dojść do kumulacji zanieczyszczeń i w efekcie końcowym do przekroczenia dopuszczalnych norm na terenie objętym Studium.

Na etapie prognozy, bez informacji na temat profilu działalności poszczególnych obiektów oraz stosowanych technologii oraz urządzeń chroniących środowisko nie ma możliwości dokładnego określenia środków organizacyjnych i technicznych ograniczających ewentualne uciążliwe oddziaływania związane z emisją zanieczyszczeń. Można jedynie sformułować następujące, ogólne zalecenia, które zmniejszą ryzyko ponadnormatywnych emisji szkodliwych zanieczyszczeń:

- 1) W procesach technologicznych należy preferować niskoemisyjne źródła energii.
- 2) W procesach produkcyjnych należy stosować technologie oraz urządzenia maksymalnie ograniczające emisję zanieczyszczeń powietrza.
- 3) W procesach grzewczych należy stosować ekologiczne źródła energii, źródła alternatywne lub włączyć cały obszar w sieć ciepłowniczą.
- 4) W przypadku stosowania do celów grzewczych lub technologicznych urządzeń zasilanych paliwem stałym, urządzenia te powinny posiadać certyfikat potwierdzający spełnienie wymagań obowiązujących norm w zakresie bezpieczeństwa ekologicznego.
- 5) Tereny biologicznie czynne należy zagospodarować zielenią urządzoną, z dużym udziałem zieleni wysokiej.
- 6) Tereny położone poza nieprzekraczalnymi liniami zabudowy, wzdłuż granic poszczególnych wydzieleń funkcjonalnych należy zagospodarować pasami zieleni izolacyjnej.
- 7) Należy zastosować rozwiązania komunikacyjne zapewniające płynność ruchu pojazdów samochodowych.
- 8) Na terenach produkcyjnych i magazynowo-składowych należy przeprowadzać okresowe przeglądy ekologiczne.

8.4 Oddziaływanie na klimat i adaptacja do zmian klimatu.

W związku ze zmieniającą się dynamiką klimatu w Polsce, władze jednostek samorządowych powinny podejmować działania zmierzające do adaptacji do nowych uwarunkowań klimatycznych. Zmiana dynamiki

klimatu objawia się następującymi zjawiskami: deszcze nawalne, zwłaszcza w okresie letnim, występowanie trąb powietrznych, występowanie okresów suszy. Konieczność uwzględniania łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do jego zmian w ocenie oddziaływania na środowisko spowodowana jest obserwowanymi w ostatnich dziesięcioleciach skutkami zmian klimatu, polegającymi m. in. na wzroście temperatury oraz zwiększeniu częstotliwości i skali ekstremalnych zjawisk pogodowych. Przez łagodzenie zmian klimatu należy rozumieć taki sposób planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia, który nie przyczynia się do pogłębiania zmian klimatu. Przez adaptację do zmian klimatu należy rozumieć taki sposób planowania, realizacji, eksploatacji i likwidacji przedsięwzięcia, aby było ono optymalnie przystosowane do postępujących zmian klimatu, jak również by nie powodowało zwiększenia wrażliwości elementów środowiska na zmiany klimatu.

Realizacja ustaleń studium nie będzie miała wpływu na warunki klimatyczne niniejszego rejonu miejscowości, ponieważ nie będzie stanowić istotnego źródła ciepła, wilgoci.

8.5. Oddziaływanie na krajobraz

W Studium wprowadza się uzupełnienie istniejącej zabudowy, w nawiązaniu do ulicowego charakteru obecnego budownictwa (zabudowa zwarta), lecz z zachowaniem otwarcia widokowych i krajobrazowych oraz przeciwdziałanie rozproszaniu osadnictwa.

Jednocześnie w związku z intensyfikacją użytkowania terenów wzdłuż dróg gminnych zmianie ulegną najważniejsze dla odbioru gminy wnętrza krajobrazowe ciągów komunikacyjnych. W otoczeniu tych dróg zwiększy się udział terenów zabudowanych, przede wszystkim budynkami usługowymi i produkcyjnymi.

Projekt Studium nie wprowadza większych zmian w krajobrazowe najcenniejszych zasobów przyrodniczych gminy tj. Rezerwat Zawały.

W obrębie Radoszyna Studium wprowadza nową funkcję – instalację fotowoltaiczną. Ogniwa fotowoltaiczne będą oddziaływały na krajobraz w skali mikro. Są to konstrukcje stosunkowo niskie (najczęściej około 3-5 m wysokości). Niemniej jednak ze względu na ich stosunkowo gęste ustawianie, przysłaniają widok obserwatorom znajdującym się na tej samej wysokości. Jednakże ogniwa nie będą widoczne z perspektywy człowieka, ponieważ farmy fotowoltaiczne zlokalizowane są w znacznej odległości od zabudowy mieszkaniowej.

8.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Pewne zagrożenie dla gleb i roślinności położonej wzdłuż dróg może być spowodowane zastosowaniem środków chemicznych używanych do zimowego utrzymania dróg. Mogą one powodować zasolenie gleb w strefie rozchlapywania. Przy silnym wietrze strefa ta może sięgać kilkunastu metrów od jezdni. Ponieważ analizowany teren nie jest i nie będzie terenem rolniczym poziom zanieczyszczenia gleb nie stwarza ograniczeń dla proponowanego sposobu zagospodarowania.

Powierzchnia ziemi ulegnie zmianie w miejscach gdzie powstanie nowa zabudowa. Dotychczas powierzchnia biologicznie czynna zostanie zastąpiona przez powierzchnie utwardzone.

8.7 Oddziaływanie na gleby

W związku z przewidywanym przeznaczeniem poszczególnych terenów pod nowe formy zagospodarowania dojdzie do zmiany struktury glebowej na terenie gminy. W związku z planową zabudową zostaną bezpowrotnie utracone wykształcone gleby na rzecz różnorodnej zabudowy.

8.8. Wpływ ustaleń projektu studium gminy Dobrze na formy ochrony przyrody

Projekt studium nie wpłynie negatywnie na formy ochrony przyrody. Na terenie gminy występuje tylko jeden obszar prawnie chroniony „Torfowisko Zawały” wraz z otuliną. Dodatkowo, Gmina Dobrze graniczy bezpośrednio z obszarem siedliskowym Natura 2000 – Torfowiska Czernik (PLH140037).

Z analizy lokalizacji pomników przyrody, wynika, że realizacja projektu Studium nie będzie oddziaływać na ww. formy ochrony przyrody. Przeznaczenie terenu bezpośrednio wokół pomników przyrody nie ulegnie zmianie.

Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody na obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony wyznaczony został obszar Natura 2000. Działania ochronne powinny mieć na celu zachowanie w należyтым stanie zasobów przyrody, przy czym przepisy unijne nie precyzują sposobów, w jaki efekt ochrony ma być osiągnięty. Podstawową zasadą obowiązującą na obszarach objętych siecią Natura 2000 powinno być zachowanie równowagi pomiędzy ochroną przyrody, a gospodarką.

Zgodnie z obowiązującym prawem realizacja wszelkich planowanych inwestycji na tym obszarze i w jego sąsiedztwie będzie musiała być poprzedzona przeprowadzeniem procedury oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, o ile organ właściwy do wydawania decyzji wymaganej przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia stwierdzi taki obowiązek (po rozważeniu czy dane przedsięwzięcie może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000). W przypadku stwierdzenia możliwego istotnego negatywnego wpływu na przedmiot ochrony OSOP i przy braku przesłanek z art. 34 ustawy o ochronie przyrody taka inwestycja nie zostanie zrealizowana.

W związku z wyznaczaniem nowych terenów inwestycyjnych, zwiększy się antropopresja na terenach gminy. Oddziaływanie na glebę to przede wszystkim zmniejszanie jej powierzchni przez trwałą zabudowę i infrastrukturę techniczną. Dla roślin szkodliwe są: zbieranie grzybów i jagód oraz organizowana turystyka i rekreacja. Przy obecnym zainwestowaniu terenów oraz przewidywanych funkcji turystyki i rekreacji w lub bezpośrednio przy chronionych obszarach, nie będzie miała znaczącego wpływu na Naturę 2000. Oddziaływanie będzie neutralne. Nowe funkcje terenów oraz uzupełnienia istniejących terenów funkcjonalnych zlokalizowane są poza siedliskami przyrodniczymi i siedliskami gatunków będących przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000. Dodatkowo przy projektowaniu nowych funkcji ustanowiono pas buforowy wolny od zabudowy i inwestycji o szerokości minimalnej 25 m od granicy danego siedliska w celu jego ochrony (dla nowych inwestycji).

Nie planuje się budowy farm fotowoltaicznych na terenach występowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków chronionych. Zachowany zostanie dotychczasowy rolniczy charakter użytkowania powierzchni ziemi zajętej pod instalacje farmy i w związku z tym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na rośliny i zwierzęta na tym obszarze.

Analizowany projekt studium nie wprowadza zmian w sposobie zagospodarowania istotnych z punktu widzenia obszaru Natura 2000. Rozwiązania przestrzenne zaproponowane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobre w tym ograniczenia dla zabudowy i zagospodarowania przestrzennego wynikają z przepisów odrębnych, dotyczących ochrony przyrody.

W bezpośrednim sąsiedztwie Obszaru Natura 2000 – Torfowiska Czernik PLH140037 na terenie Gminy Dobre znajdują się jedynie tereny lasów, tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej i lotniskowej oraz tereny rolne oraz zieleni.

Ze względu, że w znacznej mierze zabudowania istniejące, uzupełniane na zasadzie luk – ich skala i sposób zagospodarowania nie oddziałuje ani znacząco ani negatywnie na obszary chronione.

Studium ustala i precyzuje zapisy dotyczące m. in. wyłączenia lokowania nowej zabudowy w strefie buforowej od siedlisk na obszarach siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000 wynoszącej minimum 25 m od siedliska, na terenach rolnych R, zieleni nieurządzonej ZN, ustala zasady lokowania przydomowych oczyszczalni ścieków oraz realizacji nowych dróg niewyznaczonych w studium. Zapisy te zapobiegają istotnej ingerencji w przedmioty ochrony oraz zapobiegają ewentualnemu wpływowi na integralność i spójność sieci Natura 2000. Rozwiązania przestrzenne zaproponowane w Studium, w tym ograniczenia dla zabudowy i zagospodarowania przestrzennego wynikają z przepisów odrębnych, dotyczących ochrony przyrody.

Strefę buforową ustalono w celu ochrony ewentualnego niekorzystnego oddziaływanie na dane siedlisko wynikającego z antropopresji (zagospodarowania i użytkowania terenów sąsiadujących). W

ochronie wielu siedliski zapewnieniu im odpowiedniego stanu zachowania istotne jest bowiem zapewnienie strefy buforowej, która zniweluje ewentualne zagrożenia do których zaliczyć należy:

- Zaniechanie/brak koszenia.
- Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu.
- Inne rodzaje praktyk rolniczych (zaorywanie).
- Pojazdy zmotoryzowane (nadmierna penetracja).
- Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) – ekspansja krzewów i podrostu drzew).
- Nagromadzenie materii organicznej.
- Zmiana sposobu uprawy.
- Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie.
- Sporty i inne formy czynnego wypoczynku/rekreacji uprawiane w plenerze.
- Infrastruktura sportowa i rekreacyjna.

Rozwiązania przestrzenne zaproponowane w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobre”, w tym ograniczenia dla zabudowy i zagospodarowania przestrzennego wynikają z przepisów odrębnych, dotyczących ochrony przyrody. Wszelkie działania planistyczne powinny być podporządkowane i wypracowane w zgodzie z ochroną przyrody i środowiska, zgodnie z przepisami odrębnymi. Wartości przyrodnicze i środowiskowe występujące w gminie powinny zostać zachowane.

Z analizy projektu studium gminy Dobre oraz z analizy wszystkich zagrożeń zidentyfikowanych dla obszarów Natura 2000 w sąsiedztwie gminy Dobre, wynika, że prawidłowa realizacja projektu Studium nie wpłynie na realizację zagrożeń zidentyfikowanych dla obszarów Natura 2000. Zadaniem Studium gminy jest określenie polityki przestrzennej gminy w poszanowaniu środowiska przyrodniczego, uwzględniając przy tym potencjał i potrzeby rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Mając na względzie rodzaje inwestycji jakie były poddane ocenie w postępowaniach ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko na terenie gminy oraz nowe formy zagospodarowania zaproponowane przez autorów Studium nie przewiduje się znaczących oddziaływań na obszary Natura 2000, o których mowa w art. 33 ustawy o ochronie przyrody.

W korytarzu ekologicznym Dolina dln Bugu - Dolina dln Wieprza oraz Lasy Lukowskie nie zaprojektowano przeznaczeń terenu, które mogłyby wpłynąć na zaburzenie drożności, tego istotnego ciągu ekologicznego.

Z analizy lokalizacji pomników przyrody, wynika, że realizacja projektu Studium nie będzie oddziaływać na ww. formy ochrony przyrody. Przeznaczenie terenu bezpośrednio wokół pomników przyrody nie ulegnie zmianie.

W związku z powyższym oraz w związku z uważnym lokowaniem zabudowy oraz zapisami Studium, należy stwierdzić, że **zapisy Studium nie wpłyną negatywnie na integralność i powiązanie z innymi obszarami Natura 2000 oraz nie wpłyną negatywnie na same obszary Natura 2000.**

Planowane przedsięwzięcia nie będą miały wpływu na spójność i integralność obszarów Natura 2000.

Ustalenia Studium nie naruszają wskazań i ochrony zawartej w Zarządzeniach w sprawie ustanowienia planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, umożliwiają działania zawarte w w/w dokumentach w ramach terenów zawartych w granicach Natura 2000 i nie będą miały na nie negatywnego wpływu.

Planowane zagospodarowanie nie będzie negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000.

Studium przyczynia się do poprawy stanu istniejących siedlisk leśnych, poprzez ochronę istniejących obszarów leśnych, dolesianie, poprzez łącznie w enklawy rozdrobionych kompleksów leśnych. Dobra kondycja zbiorowisk leśnych sprzyja zachowaniu istniejących korytarzy ekologicznych.

Reasumując wprowadzone zmiany projektem Studium nie mają znaczącego oddziaływania na tereny objęte ochroną prawną. Ustalenia Studium chronią przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz zachowują drożność korytarzy ekologicznych.

8.9. Wpływ ustaleń projektu studium gminy Dobre na różnorodność biologiczną

Realizacja ustaleń projektu Studium skutkować będzie przekształceniami w środowisku naturalnym. W związku z powiększeniem terenów przeznaczonych pod zainwestowanie ulegnie zmniejszeniu wielkość powierzchni biologicznie czynnej, czyli siedlisk dostępnych dla większości organizmów żywych. W tym ujęciu nastąpi lokalne ograniczenie różnorodności biologicznej. Niemniej jednak na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie nie stwierdzono występowania szczególnie cennych zbiorowisk lub gatunków. Zmiana dotyczyć będzie w większości zastąpienia terenów rolnych przez tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z ogrodami przydomowymi oraz tereny przemysłowe.

Minimalizacją skutków rozwoju zabudowy może być stosowanie następujących rozwiązań:

- W ciągach komunikacyjnych stosować przepusty dla płazów, gadów i drobnych ssaków.
- W ogrodzeniach stosować przerwy w podmurówkach,
- Na terenach przeznaczonych pod zabudowę ustalić zasady niskiej intensywności zabudowy.

8.10. Wpływ ustaleń projektu studium gminy Dobre na florę i faunę

Na terenie gminy Dobre występuje flora stepowa, która zlokalizowana jest na słonecznych stokach, zaroślach i murawach. Ponadto w obszarze istnieją gatunki roślin o charakterze regionalnym, tj.: świbki błotna (*Triglochin palustris*) i żurawiny błotne (*Oxycoccus quadripetalus*).

W granicach gminy Dobre stwierdzono występowanie siedlisk roślinności objętej ochroną na podstawie wskazanej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409). Do grupy gatunków chronionych zaliczają się gatunki roślin objętych ochroną ścisłą: rosiczki okrągłolistne (*Drosera rotundifolia*, *rosiczkowate*), bagna zwyczajne (*Ledum palustre*, *wrzosowate*), widłaczki torfowe (*Lycopodiella inundata*, *widłakowate*) i widłaki jałowcowate (*Lycopodium annotinum*, *widłakowate*) oraz gatunki roślin objętych ochroną częściową: bobrki trójlistkowe (*Menyanthes trifoliata*, *bobrkowate*), modrzewnice zwyczajne (*Andromeda polifolia*, *wrzosowate*), torfowce błotne (*Sphagnum palustre*, *torfowcowate*), torfowce spiczastolistne (*Sphagnum cuspidatum*, *torfowcowate*), torfowce nastroszone (*Sphagnum squarrosum*, *torfowcowate*), torfowce kończyste (*Sphagnum fallax*, *torfowcowate*), bieliski siwe (*Leucobryum glaucum*, *bieliskowate*), gajniki lśniące (*Hylocomium splendens*, *gajnikowate*), płonnik cienki (*Polytrichum strictum*, *płonnikowate*), płonnik pospolity (*Polytrichum commune*, *płonnikowate*), rokietniki pospolite (*Pleurozium schreberi*, *gajnikowate*), widłozęby kędzierzawe (*Dicranum polysetum*, *widłozębowate*) i widłozęby miotłowe (*Dicranum scoparium*, *widłozębowate*).

W granicach gminy Dobre nie stwierdzono wysokiego zróżnicowania gatunkowego fauny. Największym bogactwem gatunkowym odznaczają się obszary chronione oraz obszary leśne, w których występują popularne gatunki ptactwa i ssaków.

•

Projekt Studium utrzymuje główne elementy struktury przyrodniczej obszaru bez istotnych zmian co oznacza:

- Zachowanie głównych płatów o charakterze mateczników tj. zwartych dużych kompleksów leśnych.
- Zachowanie ciągłości dolin rzecznych i cieków wodnych, które pełnią rolę korytarzy ekologicznych.

Ustalenia projektu Studium będą miały wpływ na rośliny i zwierzęta analizowanego terenu. Wskazanie nowych terenów pod inwestycje spowoduje przekształcenie siedlisk i zmianę zbiorowisk roślinnych, a w konsekwencji populacji zwierząt. Zmiany te dotyczą głównie obecnych terenów rolnych, gdzie ilość występujących gatunków i osobników jest ograniczona ze względu na rolnicze użytkowanie. Bytują tu głównie gatunki segetalne lub szeroko rozpowszechnione.

W związku z przyszłym zagospodarowaniem należy także liczyć się z koniecznością wycinki drzew i krzewów z terenów wskazanych pod zainwestowanie, a obecnie odłogowanych czy ugorowanych. Zniszczeniu mogą ulec także półnaturalne zbiorowiska łąkowe, powstałe w wyniku wieloletniego

utrzymywania ekstensywnych użytków zielonych. W związku z tym może nastąpić lokalne zubożenie środowiska w gatunki roślin i zwierząt.

Projekt Studium zakłada następujące zasady ochrony środowiska, które przyczyną się do ograniczenia zubożenia różnicowania fauny i flory. Są to:

- zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych,
- przeciwdziałanie degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych,
- racjonalnie stosowanie wapna, nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych i leśnych,
- eksploatacja złóż wyłącznie w ramach wyznaczonych terenów eksploatacji surowców,
- utrzymanie i ochrona naturalnej roślinności w postaci łąk, zadrzewień i zakrzewień, stanowiącej obudowę brzegów rzek i cieków,
- ograniczenie możliwości lokalizacji nowej zabudowy na terenach charakteryzujących się wysokimi walorami przyrodniczymi,
- zachowanie naturalnego ukształtowania dolin, z systemem zadrzewień i zakrzewień,
- ograniczenie rozpraszania i lokalizowania zabudowy na terenach otwartych,
- stosowanie zieleni izolacyjnej dla terenów szczególnie uciążliwych dla środowiska i negatywnie wpływających na krajobraz gminy,
- rozwój zieleni i terenów zielonych,
- konieczność zachowania korytarzy przewietrzania, w tym klinów nawietrzających, stanowiących naturalne lub projektowane obszary wolne od zabudowy, mające na celu poprawę przepływu powietrza.

8.11 Problematyka terenów eksploatacji złóż

Na terenie gminy zlokalizowane jest 12 złóż kopalin:

- Złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej „Dobre” (IB 2402, powierzchnia złoża wynosi 16,027 ha)
- Złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej „Osęczyzna” (IB 2401, powierzchnia złoża wynosi 24,875 ha)
- Złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej „Tadeuszów Rudzienko” (IB 2399, powierzchnia złoża wynosi 72,300 ha)
- Złoże kruszywa naturalnego „Dobre I” (Powierzchnia złoża wynosi 1,041 ha),
- Złoże kruszywa naturalnego „Drop I” (Powierzchnia złoża wynosi 0,790 ha),
- Złoże kruszywa naturalnego „Drop II” (Powierzchnia złoża wynosi 1,249 ha),
- Złoże kruszywa naturalnego „Makówiec Duży 1” (Powierzchnia złoża wynosi 1,352 ha),
- Złoże kruszywa naturalnego „Makówiec Duży 2” (Powierzchnia złoża wynosi 1,868 ha),
- Złoże kruszywa naturalnego „Makówiec Duży III” (KN 17411, powierzchnia złoża wynosi 3,349 ha),
- Złoże kruszywa naturalnego „Makówiec Mały” (Powierzchnia złoża wynosi 0,836 ha),
- Złoże kruszywa naturalnego „Modecin” (Powierzchnia złoża wynosi 0,559 ha),

Eksploatacja złóż wiąże się z następującymi oddziaływaniami na środowisko:

- utratą, pogorszeniem, rozczłonkowaniem stanu siedlisk,
- zakłócaniem funkcjonowania zagrożonych gatunków, lub utrudnienie ich przemieszczania się,
- utratą pojedynczych okazów lub całych populacji rzadkich lub zagrożonych gatunków
- zmianami w ekosystemach wodnych.

8.12 Problematyka gospodarowania odpadami

Na terenie gminy Dobre znajdowało się do końca 2008 roku prawidłowo zorganizowane składowisko odpadów komunalnych, aktualnie na terenie gminy nie znajdują się zorganizowane składowiska odpadów komunalnych, przemysłowych czy niebezpiecznych. Wszystkie zebrane odpady komunalne z terenu gminy

trafiają na składowisko zlokalizowane na terenie powiatu otwockiego. Opcjonalnie, w przypadku braku możliwości przetransportowania odpadów na ww. składowisko, przewożone są na składowiska m.in. w Górze Kalwarii, Uniszkach Cegielni, Dalanówku. Gmina Dobrze nie posiada Wiejskich Punktów Gromadzenia Odpadów.

Zgodnie z obowiązującym „Planem gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024”, gmina Dobrze została zaliczona do Regionu Wschodniego gospodarki odpadami. W jego obrębie zlokalizowane są:

- 4 instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (Ostrołęka, Ostrów Mazowiecka, Suchożebry, Ławy, gm. Rzekuń),
- 4 instalacje do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów komunalnych (Ostrołęka, Ostrów Mazowiecka, Suchożebry, Ławy, gm. Rzekuń),
- 3 instalacje do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

W Regionie wschodnim planowana jest również inwestycja związana z powstaniem instalacji do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów w Wyszkowie.

Projekt Studium nie zakłada realizacji inwestycji związanych z gospodarowaniem odpadami.

8.13 Problematyka instalacji odnawialnych źródeł energii

Dopuszcza się lokalizację instalacji fotowoltaicznych o mocy powyżej 100 kW, we wskazanych na rysunku studium terenach, zgodnie z przepisami odrębnymi. Realizacja farm fotowoltaicznych nie powoduje negatywnych oddziaływań na ludzi i świat zwierząt i roślin. Farmy fotowoltaiczne to jednorodne obiekty o wysokości około 2 metrów, które nie emitują hałasu i zanieczyszczenia powietrza, a jednocześnie są elementami polityki adaptacji do zmian klimatu. Energetyka na bazie energii słonecznej będzie miała pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska, szczególnie na jakość powietrza. Kolektory słoneczne działają cicho, bez wydzielania odpadów, a z punktu widzenia ochrony środowiska są rozwiązaniem prawie idealnym. Wykorzystanie energii promieniowania słonecznego nie zakłóca stanu środowiska i nie wpływa na życie roślin i zwierząt. Na wyznaczonych terenach pod lokalizację farmy fotowoltaicznej nie występują siedliska gatunków chronionych. Ponadto budowa farmy fotowoltaicznej nie wymaga naruszenia i przekształcenia siedlisk naturalnych, bądź półnaturalnych, usunięcia drzew i krzewów, czy zajęcia siedlisk wrażliwych będących potencjalnym miejscem występowania gatunków chronionych. Elektrownie fotowoltaiczne są bezobsługowe, niewymagające budowy zaplecza socjalnego, ani infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Jak wynika z treści Studium dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW, jednocześnie dopuszcza się w obrębie Rudzienko turbiny wiatrowe o znamionowej pojedynczej mocy do 3 MW, z wyłączeniem ciągów przyrodniczych oraz obszarów chronionych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

IX. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Przy realizacji zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobrze w celu ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko i zdrowie ludzi należy uwzględnić poniższe ustalenia:

- a) zapewnić ochronę wód powierzchniowych i podziemnych poprzez zakaz odprowadzania nieczyszczonych ścieków do gruntu i cieków wodnych;
- b) zapewnić ochronę powietrza atmosferycznego poprzez stosowanie obowiązujących norm dotyczących emisji spalin i zanieczyszczeń atmosferycznych;
- c) zapewnić ochronę klimatu akustycznego poprzez obowiązek przestrzegania dopuszczalnych poziomów hałasu, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi oraz minimalizację uciążliwości poprzez transport z obiektów produkcyjnych i usługowych w porze tylko i wyłącznie dziennej;
- d) zapewnić monitoring siedlisk ptaków w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji, dotyczy to zwłaszcza obszaru, na którym planowana inwestycja jest oraz w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000;
- e) maksymalne ograniczenie rozmiarów placów budów w celu ograniczenia przekształceń wierzchniej warstwy litosfery;
- f) zabezpieczenie terenów poddanych niwelacjom, wykopom i innym przekształceniom, za pomocą nasadzeń zieleni niskiej i ewentualnych umocnień mechanicznych;
- g) zdjęcie aktywnej biologicznie warstwy gleby w miejscach wykopów budowlanych i wykorzystanie jej do kształtowania terenów zieleni przydrożnej i przyobiektowej;
- h) zabezpieczenie gruntu i wód w rejonie inwestycji przed zanieczyszczeniami związanymi z pracą sprzętu zmechanizowanego;
- i) ukształtowanie terenów zieleni pełniące funkcje izolacyjno - krajobrazowe (sąsiedztwo terenów komunikacyjnych);
- j) rekultywacja terenów zniszczonych w procesie budowlanym;
- k) stosowanie oprócz piaskowników kanalizacji deszczowej również separatorów substancji ropopochodnych;
- l) obowiązek gromadzenia odpadów komunalnych w miejscach do tego przeznaczonych i ich zagospodarowanie zgodnie z zasadami gospodarki odpadami komunalnymi w gminie;
- m) zapewnić ochronę istniejących lokalnych powiązań przyrodniczych;
- n) zapewnić ochronę istniejących zadrzewień poprzez ograniczenie wycinki drzew do niezbędnego minimum wynikającego z potrzeb inwestycyjnych lub konieczności zapewnienia warunków bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- o) stosować się do wydanych koncesji w zakresie wydobywania kopalin złóż, udzielonych przez właściwy organ koncesyjny, określających rodzaj i sposób wykonania zamierzonej działalności, wyznaczanie granic obszaru i terenu górniczego.

Rozwiązania minimalizujące negatywne oddziaływania na środowisko:

Rodzaj przeznaczenia terenu	Działania minimalizujące
MW Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	<ul style="list-style-type: none"> • pokrycie potrzeb ciepłych obiektów w oparciu o zastosowanie energii elektrycznej, gazu (w tym w zbiornikach zewnętrznych) oraz odnawialnych źródeł energii, minimalizujących niską emisję zanieczyszczeń do atmosfery, • podłączenie obiektów budowlanych do sieci wodno-kanalizacyjnej, • ograniczenie intensywności zabudowy poprzez określenie wskaźników minimalnej powierzchni działki budowlanej i wskaźnika udziału procentowego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej,
M Tereny zabudowy ośrodków wiejskich	<ul style="list-style-type: none"> • pokrycie potrzeb ciepłych obiektów w oparciu o zastosowanie energii elektrycznej, gazu (w tym w zbiornikach zewnętrznych) oraz odnawialnych źródeł energii, minimalizujących niską emisję zanieczyszczeń do atmosfery, • podłączenie obiektów budowlanych do sieci wodno-kanalizacyjnej, • ograniczenie intensywności zabudowy poprzez określenie wskaźników minimalnej powierzchni działki budowlanej i wskaźnika udziału procentowego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej,

M1 Tereny istniejącej zabudowy ośrodków wiejskich z dopuszczeniem rozbudowy	<ul style="list-style-type: none"> • pokrycie potrzeb cieplnych obiektów w oparciu o zastosowanie energii elektrycznej, gazu (w tym w zbiornikach zewnętrznych) oraz odnawialnych źródeł energii, minimalizujących niską emisję zanieczyszczeń do atmosfery, • podłączenie obiektów budowlanych do sieci wodno-kanalizacyjnej, • ograniczenie intensywności zabudowy poprzez określenie wskaźników minimalnej powierzchni działki budowlanej i wskaźnika udziału procentowego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej,
ML Tereny rekreacji indywidualnej	<ul style="list-style-type: none"> • pokrycie potrzeb cieplnych obiektów w oparciu o zastosowanie energii elektrycznej, gazu (w tym w zbiornikach zewnętrznych) oraz odnawialnych źródeł energii, minimalizujących niską emisję zanieczyszczeń do atmosfery, • podłączenie obiektów budowlanych do sieci wodno-kanalizacyjnej, • ograniczenie intensywności zabudowy poprzez określenie wskaźników minimalnej powierzchni działki budowlanej i wskaźnika udziału procentowego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej,
M/U Tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej	<ul style="list-style-type: none"> • pokrycie potrzeb cieplnych obiektów w oparciu o zastosowanie energii elektrycznej, gazu (w tym w zbiornikach zewnętrznych) oraz odnawialnych źródeł energii, minimalizujących niską emisję zanieczyszczeń do atmosfery, • podłączenie obiektów budowlanych do sieci wodno-kanalizacyjnej, • ograniczenie intensywności zabudowy poprzez określenie wskaźników minimalnej powierzchni działki budowlanej i wskaźnika udziału procentowego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej,
U Tereny zabudowy usługowej	<ul style="list-style-type: none"> • pokrycie potrzeb cieplnych obiektów w oparciu o zastosowanie energii elektrycznej, gazu (w tym w zbiornikach zewnętrznych) oraz odnawialnych źródeł energii, minimalizujących niską emisję zanieczyszczeń do atmosfery, • podłączenie obiektów budowlanych do sieci wodno-kanalizacyjnej, • ograniczenie intensywności zabudowy poprzez określenie wskaźników minimalnej powierzchni działki budowlanej i wskaźnika udziału procentowego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej,
US Tereny usług sportu i rekreacji	<ul style="list-style-type: none"> • pokrycie potrzeb cieplnych obiektów w oparciu o zastosowanie energii elektrycznej, gazu (w tym w zbiornikach zewnętrznych) oraz odnawialnych źródeł energii, minimalizujących niską emisję zanieczyszczeń do atmosfery, • podłączenie obiektów budowlanych do sieci wodno-kanalizacyjnej, • ograniczenie intensywności zabudowy poprzez określenie wskaźników minimalnej powierzchni działki budowlanej i wskaźnika udziału procentowego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej,
UT Tereny usług turystycznych	<ul style="list-style-type: none"> • pokrycie potrzeb cieplnych obiektów w oparciu o zastosowanie energii elektrycznej, gazu (w tym w zbiornikach zewnętrznych) oraz odnawialnych źródeł energii, minimalizujących niską emisję zanieczyszczeń do atmosfery, • podłączenie obiektów budowlanych do sieci wodno-kanalizacyjnej, • ograniczenie intensywności zabudowy poprzez określenie wskaźników minimalnej powierzchni działki budowlanej i wskaźnika udziału procentowego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej,
UT1 Tereny usług turystycznych z wyłączeniem zabudowy letniskowej	<ul style="list-style-type: none"> • pokrycie potrzeb cieplnych obiektów w oparciu o zastosowanie energii elektrycznej, gazu (w tym w zbiornikach zewnętrznych) oraz odnawialnych źródeł energii, minimalizujących niską emisję zanieczyszczeń do atmosfery, • podłączenie obiektów budowlanych do sieci wodno-kanalizacyjnej, • ograniczenie intensywności zabudowy poprzez określenie wskaźników minimalnej powierzchni działki budowlanej i wskaźnika udziału procentowego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej,
P Tereny zabudowy	<ul style="list-style-type: none"> • pokrycie potrzeb cieplnych obiektów w oparciu o zastosowanie energii

produkcyjnej, przemysłowej, składów i infrastruktury	<p>elektrycznej, gazu (w tym w zbiornikach zewnętrznych) oraz odnawialnych źródeł energii, minimalizujących niską emisję zanieczyszczeń do atmosfery,</p> <ul style="list-style-type: none"> • podłączenie obiektów budowlanych do sieci wodno-kanalizacyjnej, • ograniczenie intensywności zabudowy poprzez określenie wskaźników minimalnej powierzchni działki budowlanej i wskaźnika udziału procentowego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej,
P/U Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej	<ul style="list-style-type: none"> • pokrycie potrzeb cieplnych obiektów w oparciu o zastosowanie energii elektrycznej, gazu (w tym w zbiornikach zewnętrznych) oraz odnawialnych źródeł energii, minimalizujących niską emisję zanieczyszczeń do atmosfery, • podłączenie obiektów budowlanych do sieci wodno-kanalizacyjnej, • ograniczenie intensywności zabudowy poprzez określenie wskaźników minimalnej powierzchni działki budowlanej i wskaźnika udziału procentowego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej,
PG Tereny eksploatacji surowców	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywanie prac przygotowawczych do eksploatacji w odpowiednim terminie, np. poza okresem lęgowym ptaków, rozrodczym ssaków (wycinka drzew i krzewów, zdjęcie warstwy gleby), • okresowe prowadzenie monitorowania lub nadzoru przyrodniczego i podejmowanie działań ochronnych właściwych dla konkretnych gatunków, • dostosowanie kierunku rekultywacji do stanu otaczającej przyrody • wytyczanie pasów ochronnych wyrobisk odkrywkowych o szerokości większej niż zakładany (wyliczony) zasięg leja depresji, szczególnie w przypadku gdy do terenu górniczego przylegają siedliska przyrodnicze lub siedliska chronionych gatunków grzybów, roślin lub zwierząt • przeniesienie zwierząt np. bezkręgowców, płazów i gadów w miejsca o takich samych lub zbliżonych warunkach siedliskowych, • wykorzystanie do wydobycia nowoczesnej technologii, która ograniczy do granic opracowania potencjalny wpływ inwestycji na środowisko, ograniczy hałas, wibracje i zanieczyszczenie powietrza oraz zagwarantuje brak oddziaływania na zasoby wód, • nie należy prowadzić tankowania i napraw pojazdów w wyrobisku oraz nie parkować maszyn na tym terenie, • należy zadbać o zachowanie szczególnych standardów ochrony wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi z paliw i płynów eksploatacyjnych maszyn i urządzeń używanych na terenie inwestycji, • Powstające odpady należy segregować i gromadzić w indywidualnych pojemnikach oraz należy zapewnić wywóz/utyлизację odpadów przez wyspecjalizowane firmy.
PF Tereny instalacji fotowoltaicznych	<ul style="list-style-type: none"> • zastosować rozwiązania mające na celu uniknięcia efektu odbicia chmur i możliwego pomylenia terenu farmy z taflą zbiornika wodnego, ogrodzenie ma być przystosowane do możliwości migracji roślin małych i średnich zwierząt, • teren nadal należy kosić i użytkować jako pastwisko, • właściwy dobór mocy projektowanej instalacji solarnej uwzględniający zapotrzebowanie energetyczne użytkownika, • zastosowanie urządzeń wysokiej jakości, posiadającej certyfikaty gwarantujące wytrzymałość i odporność na niekorzystne warunki atmosferyczne w tym burze i gradobicia.
PE Tereny elektrowni wiatrowych	Tereny istniejące
ZC Tereny istniejących cmentarzy	Odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody

	do picia i potrzeb gospodarczych, powinna wynosić co najmniej 150 m; odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone. Odległość od granicy cmentarza ujęć wody o charakterze zbiorników wodnych, służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych, nie może być mniejsza niż 500 m.
KS Tereny usług komunikacyjnych	Przejścia dla zwierząt, w postaci: <ul style="list-style-type: none"> • przejść dolnych pod mostami i estakady, • przejść górnych lub tzw. zielone mostów dla dużych i średnich ssaków, • przepustów dla drobnych ssaków, tuneli dla płazów i gadów. Osłony antyolśnieniowe i ekrany akustyczne dla zwierząt. Urządzenia do płoszenia zwierząt – odtwarzanie odgłosów zwierząt
KP Tereny placów publicznych	Ograniczenie intensywności zabudowy poprzez określenie wskaźników minimalnej powierzchni działki budowlanej i wskaźnika udziału procentowego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej.
NO Tereny oczyszczalni ścieków	Tereny istniejące
IT Tereny zabudowy technicznej	Tereny istniejące (inwestycje celu publicznego) niezbędne do zapewnienia dostawy podstawowych mediów mieszkańcom gminy.
RU Tereny produkcji rolnej	<ul style="list-style-type: none"> • pokrycie potrzeb cieplnych obiektów w oparciu o zastosowanie energii elektrycznej, gazu (w tym w zbiornikach zewnętrznych) oraz odnawialnych źródeł energii, minimalizujących niską emisję zanieczyszczeń do atmosfery, • podłączenie obiektów budowlanych do sieci wodno-kanalizacyjnej, • ograniczenie intensywności zabudowy poprzez określenie wskaźników minimalnej powierzchni działki budowlanej i wskaźnika udziału procentowego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej,
RU1 Tereny produkcji rolnej z wyłączeniem zabudowy zagrodowej	<ul style="list-style-type: none"> • pokrycie potrzeb cieplnych obiektów w oparciu o zastosowanie energii elektrycznej, gazu (w tym w zbiornikach zewnętrznych) oraz odnawialnych źródeł energii, minimalizujących niską emisję zanieczyszczeń do atmosfery, • podłączenie obiektów budowlanych do sieci wodno-kanalizacyjnej, • ograniczenie intensywności zabudowy poprzez określenie wskaźników minimalnej powierzchni działki budowlanej i wskaźnika udziału procentowego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej.

X. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Na etapie sporządzania projektu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobre”, przyjęto rozwiązania zaproponowane przez zainteresowane strony w tym władze gminy, mieszkańców i przedsiębiorców.

Są one wynikiem potrzeb lokalnej społeczności oraz potrzeb rozwoju gminy poprzez wzrostu konkurencyjności gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest podstawowym dokumentem nakreślającym politykę przestrzenną gminy. Na etapie tworzenia projektu uwzględnia się założenia i cele władz samorządowych, potrzeby mieszkańców i lokalnych inwestorów, uwagi i wnioski wielu organów administracji publicznej. Przyjęty projekt jest wynikiem wielu kompromisów. Rozwiązania

alternatywne zarówno lokalizacyjne i technologiczne rozpatruje się na etapie planowania i projektowania poszczególnych inwestycji.

W trakcie sporządzania niniejszej prognozy, nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki i luk we współczesnej wiedzy, a w szczególności z problemem dokonania oceny środowiskowej pod względem zagrożenia powierzchni ziemi, roślin, zwierząt oraz krajobrazu.

XI. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (lub jego zmiany) – wójt zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji rady gminy do przeprowadzenia analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.

W przypadku, gdy zaistnieje możliwość negatywnego oddziaływania któregoś z elementów planowanej inwestycji na chronione środowisko przyrodnicze lub na siedliska chronionych gatunków roślin bądź też inne chronione elementy przyrody o znaczeniu priorytetowym przewidywany jest monitoring podczas eksploatacji. Monitoring miałby na celu określenie skuteczności zastosowanych rozwiązań w celu ochrony przyrody.

Proponowany monitoringiem oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko przyrodnicze jest:

- w sposób ciągły diagnozować zmiany w zakresie zagospodarowania przestrzeni na podstawie systematycznych inwentaryzacji (zadanie samorządu gminnego);
- wprowadzić monitoring obszarów i obiektów ochrony przyrody i obiektów planowanych do objęcia ochroną, między innymi dla oceny stanu ich siedlisk, szaty roślinnej i fauny oraz skuteczności prowadzonych zabiegów ochronnych (zadanie służb Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie).

XII. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

Oddziaływanie realizacji ustaleń projektu Studium gminy Dobre będzie ograniczone terytorialnie i nie przewiduje się oddziaływań na tereny położone poza granicami kraju.

XIII. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Zgodnie z uregulowaniami prawnymi dotyczącymi udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko projekt „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobre” wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływań na środowisko w związku z planowanymi zmianami w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Dobre. Zmiany zaproponowano w projekcie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dobre”.

Jak wynika z treści projektu Studium, rozwój przestrzenny gminy Dobre powinien odbywać poniżej zamieszczonych zasad:

1. Politykę zagospodarowania gminy należy rozwijać w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju oraz ład przestrzenny.
2. Zabudowa powinna być kształtowana w sposób zwarty. Należy stosować politykę związaną z nierozpraszaniem zabudowy mieszkaniowej i wyznaczeniem terenów pod jej perspektywiczny rozwój.
3. W polityce rozwoju mieszkalnictwa należy dążyć do stworzenia warunków do podniesienia standardu zamieszkiwania tj. wzrostu jakości budowanych mieszkań, ich wyposażenia oraz remontu mieszkań zaniedbanych.
4. Na obszarze gminy wyznacza się tereny dla perspektywicznego rozwoju funkcji produkcyjnej, drobnej wytwórczości i usług.
5. Wzdłuż dróg przebiegających przez zabudowę wsi mogą być lokalizowane usługi.
6. We wsiach dopuszcza się jako funkcję uzupełniającą i wzbogacającą program przestrzenny lokalizację wg potrzeb: usług podstawowych, usług rzemiosła i wytwórstwa, usług publicznych, usług rekreacji w zieleni - w/w funkcja uszczegółowiona być powinna na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
7. Preferuje się wielofunkcyjny rozwój ośrodków wiejskich. Miejscowości mogą podlegać więcej niż jednemu kierunkowi rozwoju, pod warunkiem zachowania wartości krajobrazu i jego zasobów oraz braku negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze.
8. Zagospodarowanie terenów wiejskich należy projektować jako obszary zabudowy wielofunkcyjnej.
9. Na obszarze gminy dopuszcza się lokalizację gospodarstw specjalistycznych, hodowlanych, ogrodniczych zgodnie z przepisami odrębnymi.
10. Należy zapewnić przekształcenia i rozwój środowiska kulturowego w kierunku kształtowania ładu przestrzennego i harmonii ze środowiskiem naturalnym, jako niezbędnego czynnika jakościowego środowiska życia człowieka.
11. W celu rozwoju małych przedsiębiorstw, dopuszcza się lokalizację zabudowy o funkcji usługowej nieuciążliwej na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.
12. Należy dążyć do utrzymania układu ciągów ekologicznych, poprzez ich zakaz zabudowy.
13. Należy podnieść standardy poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej oraz systemu komunikacji.
14. Niezależnie od określonego przeznaczenia, w każdym z terenów wyznaczonych w Studium, uwzględniając przepisy odrębne dopuszcza się lokalizację urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej oraz melioracji.
15. Należy rozwinąć sferę związaną z usługami.
16. Przy planowaniu rozwoju przestrzennego za priorytet uznaje się ochronę terenów o wartościach przyrodniczych, krajobrazowych oraz terenów istotnych dla zachowania bioróżnorodności, w tym ochronę przed niekontrolowaną zabudową oraz użytkowaniem.
17. Należy wzbogacać i racjonalnie wykorzystywać walory systemu przyrodniczego dla rekreacji i rolnictwa.
18. Należy utrzymać i racjonalnie wykorzystywać system przyrodniczy dla potrzeb turystyczno-krajoznawczych, rekreacyjnych i usługowych obiektów środowiska kulturowego.

19. Należy wyznaczyć obszary preferowane do rozwoju funkcji letniskowej, turystycznej o charakterze agroturystyki i rekreacji.
20. Zielen miejska powinna zostać poddana renowacji.
21. Zapewnić normatywne warunki sanitarne zamieszkiwania ludności w zakresie jakości wód i powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji oraz elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego.
22. Należy dążyć do stworzenia właściwych warunków do zaspokojenia potrzeb społecznych w zakresie przemieszczania się ludzi i towarów na terenie gminy, jak też i przemieszczeń zewnętrznych, w tym tranzytu ludzi i towarów przez tereny gminy.
23. Na obszarach najlepszych kompleksów glebowych należy promować rolnictwo.
24. Ustala się, w celu ochrony gleb najwyższych klas (I- III) poprzez częściowy zakaz zabudowy.
25. Na etapie prac nad projektem Studium przeanalizowano obecne przeznaczenie terenu oraz potencjalne, jakie może zaistnieć w wyniku realizacji innych dokumentów czy decyzji politycznych i administracyjnych.

Na etapie prac nad projektem Studium przeanalizowano obecne przeznaczenie terenu oraz potencjalne, jakie może zaistnieć w wyniku realizacji innych dokumentów czy decyzji politycznych i administracyjnych.

W projekcie Studium ustalono następujące przeznaczenia terenu:

1. M Tereny zabudowy ośrodków wiejskich
2. M1 Tereny istniejącej zabudowy ośrodków wiejskich z dopuszczeniem rozbudowy
3. MW Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
4. ML Tereny zabudowy letniskowej
5. M/U Tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej
6. U Tereny zabudowy usługowej
7. US Tereny usług sportu i rekreacji
8. UT Tereny usług turystycznych
9. UT1 Tereny usług turystycznych z wyłączeniem zabudowy letniskowej
10. P/U Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej
11. P Tereny zabudowy produkcyjnej, przemysłowej, składów i infrastruktury
12. PG Tereny eksploatacji surowców
13. PF Tereny instalacji fotowoltaicznych
14. PE Tereny elektrowni wiatrowych
15. ZP Tereny zieleni publicznej
16. ZC Tereny istniejących cmentarzy
17. ZN Tereny zieleni nieurządzonej (tereny łąk, pastwisk)
18. ZI Tereny zieleni izolacyjnej
19. R Tereny rolne
20. ZL Tereny istniejących lasów
21. ZL2 Tereny przewidziane do zalesień
22. WS Tereny wód śródlądowych
23. KS Tereny usług komunikacyjnych
24. KP Tereny placów publicznych
25. IT Teren infrastruktury technicznej
26. NO Tereny oczyszczalni ścieków
27. RU Tereny produkcji rolnej
28. RU1 Tereny produkcji rolnej z wyłączeniem zabudowy zagrodowej

Znaczna większość terenów została wyznaczona na podstawie obecnego zagospodarowania terenu. Nowe tereny inwestycyjne zostały zaproponowane w następujących lokalizacjach:

- Tereny zabudowy produkcyjnej w obrębie Nowa Wieś,
- Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej w obrębach Dobre, Walentów.
- Tereny eksploatacji surowców w obrębach: Dobre, Rudzienko, Rudno.
- Tereny instalacji fotowoltaicznych w obrębie Radoszyna.

Ponadto, w gminie Dobre wyznaczono tereny będące uzupełnieniem zabudowy mieszkaniowej oraz nowe tereny o charakterze usługowym (w tym w zakresie usług związanych z usługami handlu i gastronomii sportem, turystyką i rekreacją).

W prognozie przedstawiono uwarunkowania środowiskowe gminy oraz scharakteryzowano elementy i komponenty środowiska na terenie gminy i miasta. W dalszej części w formie tabelarycznej przedstawiono możliwe oddziaływania na: faunę, florę, wody, klimat, powietrze, ludzi i zabytki gminy Werbkowice. Dokonano również szczegółowej analizy wpływu ustaleń projektu dokumentu na obszarowe formy ochrony przyrody występujące na terenie gminy w tym: obszary Natura 2000. Z analizy wynika, że projekt Studium nie narusza zasad obowiązujących w obszarowych formach ochrony przyrody w tym zakazu:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
- 5) oraz nie spowoduje pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub nie wpłynie negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub nie pogorszy integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Z analiz przeprowadzonych w prognozie wynika, że realizacja ustaleń projektu zmiany studium:

- nie spowoduje zachwiania gospodarowania wodami na terenie gminy Dobre,
- nie spowoduje negatywnych oddziaływań na krajobraz gminy,
- nie będzie miała wpływu na warunki klimatyczne gminy i terenów sąsiednich.

Dalszy rozwój społeczno-gospodarczy gminy Dobre przyczyni się do zwiększenia liczby nowopowstających budynków o różnym przeznaczeniu na terenie gminy.

Rozwój nowej zabudowy wiąże się z takimi skutkami dla środowiska jak:

- zwiększony pobór wody,
- zwiększona ilość odprowadzanych ścieków,
- zwiększona ilość powstałych odpadów,
- zmniejszenie terenów powierzchni biologicznie czynnej,
- wzrost hałasu będącym efektem wzmożonego ruchu komunikacyjnego,
- wzrost emisji zanieczyszczeń,
- zmiana warunków topoklimatycznych.

W celu minimalizacji uciążliwości dla środowiska rozwój społeczno-gospodarczy gminy Dobre powinien uwzględniać następujące zasady:

- przy zagospodarowaniu nowych nieruchomości, należy utrzymywać w miarę możliwości jak najwyższy wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej,
- promować transport publiczny i wprowadzić politykę i działania na rzecz rozwoju transportu rowerowego,
- systematycznie zastępować indywidualne źródła ciepła (np. opalane węglem) odnawialnym źródłami energii takimi jak: pompy ciepła, panele fotowoltaiczne, zgodnie z planem gospodarki niskoemisyjnej,
- w związku z postępującymi zmianami klimatu należy stworzyć warunki do retencjonowania wody w okresach o wzmożonej liczbie opadów, w celu wykorzystania ich w okresach suszy,
- tereny przeznaczone pod zabudowę uzbroić w sieci wodno-kanalizacyjne,
- prowadzić i promować selektywną zbiórkę odpadów komunalnych.

Jak wynika z prognozy realizacja ustaleń zmiany studium nie będzie miała znaczącego, negatywnego wpływu na stan środowiska, w tym krajobraz, oraz nie spowoduje pogorszenia warunków życia mieszkańców gminy Dobre.

XIV. Wykorzystane materiały

Literatura:

- Dadlez R., Marek S., Pokorski J., 2000, *Mapa geologiczna Polski bez utworów kenozoiku*. Wydawnictwo Kartograficzne Polskiej Agencji Ekologicznej, Warszawa,
- Dylkowa A., 1973, *Geografia Polski. Krainy geograficzne*. PZWS, Warszawa,
- Klimaszewski M., 2003, *Geomorfologia*. PWN, Warszawa,
- Kondracki J., 1998, *Geografia regionalna Polski*. PWN, Warszawa,
- Matuszkiewicz J.M., 2008, *Regionalizacja geobotaniczna Polski*, IGiPZ PAN, Warszawa,
- Okołowicz W., Martyn D., 1979, *Regiony klimatyczne Polski*. W: Atlas geograficzny Polski, Warszawa,
- Romer E., 1949, *Regiony klimatyczne Polski*. Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego,
- Woś A., 1999, *Klimat Polski*. PWN, Warszawa.

Akty prawne i inne opracowania:

- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa o ochronie przyrody,
- Prawo ochrony środowiska,
- Prawo wodne,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Inne materiały

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030),
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego zgodnie z Uchwałą nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 18 grudnia 2018 r.,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Dobre do 2020 roku,
- Plan gospodarki odpadami dla gminy Dobre,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobre do roku 2020,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dobre na lata 2015 – 2020.

Strony internetowe:

- www.geoportal.gov.pl/,
- www.gdos.gov.pl/,
- www.kzgw.gov.pl/,
- <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>,
- <http://korytarze.pl/mapa/mapa-korytarzy-ekologicznych-w-polsce>,
- <http://lwarszawa.rdos.gov.pl/>,
- <http://bazaooos.gdos.gov.pl/>.

Warszawa, lipiec 2020 r.

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, jako autor prognozy oddziaływania na środowisko do projektu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dobre”, że ukończyłam jednolite studia magisterskie na kierunku związanym z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych lub nauk o ziemi oraz mam niezbędne kwalifikacje wymagane przepisami prawa.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Kierująca zespołem
Agata Stępień

mgr inż. arch. Agata M. Stępień
uprawnienia budowlane
do projektowania bez ograniczeń
w specjalności architektonicznej
nr SW-86/2010

